

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 212 (2774) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Kiev fellelegvárán német birodalmi hadilobogó leng!

Poltava is elesett. További nagy hadműveletek fejlődnek ki a legújabb nagy német győzelemből. — Ukrajna négyötöde már német kézben van

Elesett a mozgósítható szovjet hadsereg egyharmad része

Vezéri főhadiszállás: (NTI) A véderő főparancsnoksága közli: **A pénteken ismertett bekerítő műveletek során megindítottuk a támadást Kievet, az ukrainai főváros ellen is. A Dnyeper nyugati partján lévő erősen kiépített erődítések merész áttörése után, csapataink bevonultak a városba. A fellelegvárán péntek délután a német birodalmi hadilobogó leng.** (MTI)

Vezéri főhadiszállás (NTI) A véderő főparancsnoksága közli: **A német csapatok, amelyek Kromencsugnál átkeltek a Dnyeperen és északkeleti irányban folytatták támadásukat, elfoglalták a Charkovtól 120 kilométerre délnyugatra fekvő Poltavát.** (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A pénteki hadijelentéshez kiegészítésként katonai helyről a következőket közlik: A Kievtől keletre lévő térségben katonai célkitűzésre és keresztülvitelre egyaránt jelentős német hadműveletek átütő sikeréről kiadott jelentés a német véderő gondosan őrzött titkát leplezte le. Ezeknek a hadműveleteknek a jelentősége ma még fel sem bcsülhető. Annyi azonban már biztos, hogy német gyűrű fonódott négy szovjet hadsereg köré. Számolni lehet azoknak teljes megsemmisülésével. E hadműveleteknek már eddig is látható eredményei a következők: Kiev bevétel. A Budjeni hadsereg négy szovjet seregének előrelátható megsemmisítése. Lehetséges, hogy ebből az új győzelemből további német hadműveletek fejlődnek ki. (MTI)

KÉTMILLIÓ SZOVJET KATONA ESETT EL ÉS EGYMILLIÓNYOLCSZÁZEZER KERÜLT FOGSÁGBA

A német véderőfőparancsnokság tegnapi rendes jelentése bevezetésében megismétli a különjelentésben már közölteket.

A továbbiakban a jelentés ezeket közli:

Harci gépek a szeptember 19-ére virradó éjjel ismét hatásos támadást intéztek Moszkva, valamint Odessza város és kikötője ellen. Igen sok tűz keletkezett. Az ellenséges légiőrség csütörtökön be akart hatolni Hollandiába és a La Manche csatorna menti megszállott területekre. Husz angol gépet lelőttek. Az ellenség sem nappal sem éj-

tel nem repült be a birodalom területére fölé. A szovjet hadifogolyvesztés meghaladja az egymillió nyolcszázszázretet. Az elesettek száma legalább ugyanennyi, valószínűleg azonban több is. Ezzel szemben az ellenséges hírverés azzal próbálja csökkenteni a német sikerek hatását, hogy 1,5-2 millió főnyi német veszteséget talált ki. A valóságban veszteségeink pontos megállapítás szerint, 1941. június 22-étől augusztus 31-ig a hadseregnél, a fegyveres SS alakulatoknál is beleértve a következőket: 84.354 halott, 290.600 sebesült, 18.921 el-

tűnt. A légiőrségnél 1542 halott, 3986 sebesült, 1378 eltűnt. A német légiőrség keleti hadjárataiban augusztus 31-ig, havi termelésének csupán egy részét, vagyis 725 repülőgépet veszített. (MTI)

Rómából jelentik: A Stefani Iroda katonai munkatársa szerint a szovjet veszteség foglyokban a legóvatosabb számítás szerint 1,8 millió és az elesettek száma kétféle millióra tehető. Ez a mozgósítható szovjethadseregnek egyharmad része. A 19 és 50 év közötti férfilakosságot véve alapul. Ezekhez hozzá kell adni a pétervári és odesz-

szai helyőrséget, valamint az ukrainai zsákba szorított nagyszámú hadosztályt. Rundstaedt és Bock vezértábornagyok hadseregeinek egyesülése folytán Ukrajna négyötöd része német kézre került. Ha a hadműveletek az eddigi ütemben folytatódnak tovább, a bolsevikiek még több embert veszítenek, mielőtt még az angol-amerikai fegyverek megérkeznek. Amikor azok megérkeznek, Sztalinnak új katonákra lesz szüksége, akik a fegyvereket kezelik. (MTI)

A München-Köln-Stettin háromszöggel egyenlő területen folynak a harcok

Berlinből jelentik: (NTI) A gomeli csatából fejlődött ki a Kievtől keletre lefolyt csata. A gomeli csatában, amely augusztus 20-án folyt le, 17 lövész, 5 lovas, 2 páncélos és egy gépesített hadosztály, valamint két légi leszálló dandárt veszített a szovjet hadsereg. A Kievtől keletre lefolyó csata azzal indult, hogy egyes német csapatok kikényszerítették az átkelést a Deszna felső és alsó folyásánál és dél felé törtek előre. Ezek a német erők szeptember közepén kétszáz kilométerre Kievtől keletre egyesültek egy sereggel, amely a Dnyeper folyót 120 kilométer szélességben átívelte és észak felé tört előre. Ezzel négy szovjet orosz hadsereg került zsákba. Ennek az óriási csatának arányairól, akkor kapunk helyes képet, ha figyelembe vesszük, hogy milyen óriási területen folynak a harcok. Ez a terület München-Köln-Stettin háromszöggel egyenlő nagyságu. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI): Német harci gépek az Ukrájnában folyó gyors német hadműveletek során szovjet állásokat támadták. *Hatszázhatvan különböző fajtájú járművet és 41 gépjárműt pusztítottak el.* Német repülőgépek 19-ére virradó éjjel a Suez elleni támadás során telibe találtak az olajfinomítókat, amelyek részben kigyulladtak. Légítámadás érte ezen az éjszakán Port Said és Alexandria kikötőberendezéseit is. Német harci gépek pénteken Leningrádtól nyugatra meg-

pillantottak és azonnali megtámadtak egy szovjet csatahajót. A német bombák a hajót erősen megrongálták. Német harci gépek pénteken eredményesen támadták Poltavától keletre vízszabóználó szovjetkötélekeket. Leningrád környékén a német gépek szovjet repülőterek ellen intéztek támadást. 24 gépet a földön, hatot légi harcban lőttek le. (MTI)

GYENGÜLTEK A MAGYAR ARC-VONALON A SZOVJET VÁLLALKOZÁSOK

A Magyar Távirati Iroda jelenti: *A szövetséges haderők ukrainai hadműveletei mind szélesebb hadászati keretekben bontakoznak ki. Mivel az eddig elért eredmények adatait bizalmasan kezelik, a magyar katonai körök tájékoztatásul csak annak a tény-*

nek megállapítására szorítkoznak, hogy az ellenség üldözése a megtámadott szakaszon, a napi célok tervszerű végzése mellett folyamatosan van. Egyes helyeken a szovjethaderők csak utóvédekkel védekeznek, míg a zömök hátrálnak. A még meg nem támadott arcvonalrészen az ellenséges védekezés a gyengülés jeleit mutatja. A magyar arcvonallal szembenálló szovjet seregek vállalkozásai is gyengültek és a honvéd kötelek könnyű szerrel megghiúsították azokat. Az ellenség repülőtevékenysége csupán röpcédulák szórasására szorítkozott.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: *A m. kir. honvédség tagjai közül ismét többet kitüntettek a német vas-*

Fontos megerősített központot foglaltak el a finnek

Helsinkiből jelentik: (Stefani.) A középső szakaszon a néhány héttel ezelőtt megkezdett e'önyomulás során, a finn gyorscsapatok elkeseredett harcok után elfoglalták Munajervit, a régi határtól 150 kilométerre keletre fekvő fontos megerősített központot. A finn csapatok igen sok foglyot ejtettek, köztük több magasrangú tisztet. A jelentős hadizsákmány fegyverből, hadianyagból és élelmiszerből áll. A finn légiőrség a legutóbbi 24 óra alatt 10 ellenséges

gépet lőtt le. Tíz másik szovjet gépet szemlélhető találat következtében súlyosan megrongáltak. Ezenkívül lelőttek még egy szovjet bombavetőt. (MTI)

Helsinkiből jelentik: (Stefani): Egy finn lövészászlóalj első soraiban harcolt egy 13 éves fiú, akit vitézségeért káplárrá neveztek ki. A fiú már egyszer megsebesült és öreg harcos mert már az első téli hadjárataiban is résztvett. (MTI)

Mint Gulliver
a föttnék körül,
úgy emelkedik ki
a
Standard
RÁDIO
Csúcstípusú Sotokata

Kapható

Vacsi és Dobribánrádió és villamossági szak-
üzletben**Kossuth-u. 7.**

Kapható:

**„Musica“ Rácz Ernő
cégnél
Rákóczi-út 11.****EREDMÉNYES NÉMET LÉGI TEVÉ-
KENYSÉG ELLENSÉGES HADIHAJÓK
ELLEN**

Berlinből jelentik: (NTI.) A német harcigépek szeptember 18-án a Fekete-tengeren egy cirkálót és egy kisebb hadihajót súlyosan megrongáltak. Találatok érték egy 10.000 tonnás kereskedelmi hajót is. Délukrajnában német harcigépek szovjetoszlágokat és páncélkocsikat bombáztak. Több mozgó vonatot kisiklattak. — Ugyanebben a térségben hat páncélkocsit elpusztítottak. Harcigépek légelhárító állásokat és gépesített hadoszlopokat támadtak egy másik harci szakaszon. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Német harcigépek a 20-ára virradó éjjel Anglia keleti partján elsüllyesztettek egy hajókaravánban haladó tizezer tonnás kereskedelmi hajót. Ugyanebből a hajókaravánból telitalálattal elpusztítottak egy 7000 tonnás tartályhajót. (MTI.)

**ANGOL BOMBATÁMADÁS NÉMET
VÁROSOK LAKÓNEGYEDEI ELLEN**

Berlinből jelentik: (NTI.) Brit bombavető a 20-ára virradó éjjel támadást kíséreltek meg több németországi város ellen. A ledobott robbanó és gyújtóbombák kárt okoztak a lakónegyedekben és a polgári lakosság köréből több embert megöltek. A jól irányított erős elhárító tűz arra kényszerítette az ellenséget, hogy bombaterhét nagy magasságból célzás nélkül dobja le. Néhány gépnek, amelyek egészen

Berlinig kísérelték meg az előretörést, nem sikerült áttörni a főváros védő zárstűzét. A légvédelmi tüzérség egy ellenséges gépet lelőtt. (MTI.)

Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Iroda katonai részről értesül, a nyugati arcvonalon a legutóbbi időben a német légvédelem egyes napokon feltűnően sok kanadai, ausztráliai és újzealandi repülőgépet lőtt le gépeikkel együtt. (MTI.)

**SZOVJET EJTŐERNYŐSÖKET
FOGTAK EL ÉS VÉGEZTEK KI
BULGÁRIÁBAN**

Szófiából jelentik: (NTI.) A Bolgár Távirati Iroda közlése szerint szeptember 13-ra virradó éjjel egy idegen

repülőgép szállott el a Bulgáriához tartozó Dobrudzsa felett és a gépből több ejtőernyős szabótólót bocsátottak le. A katonaság, rendőrség és a lakosság bekerítette az ejtőernyősöket és azokat megölte. Bolgár részről életét veszítette egy tiszt és egy rendőr. Az elmúlt napok folyamán a rendőrség a Fekete-tenger partja közelében letartóztatott több ismeretlen egyént, akik a Szovjetunióból buvárhajóval jöttek és gumicsónak segítségével szálltak partra Bulgáriában azzal a feladattal, hogy ott szándékos rongálásokat vigyenek véghez. Ebből az alkalomból a bolgár kormány felhívta ezeket a jogokra a szovjet kormány figyelmét. (MTI.)

Seregszemle előtt

Irta: Nagy Miklós

A magyar katolicizmus új történelmének súlyos, de dicsőséges útján immár huszonkét évszázad tartja seregszemléjét, hogy számot vessen erejével és feladataival.

Milyen sok tanulásban gazdag esemény követte a magyar katolicizmus sorsát első nagygyűlésétől kezdve idáig. Az első nagygyűlések nemzedéke még látta a millenniumi Magyarországot a béke külső fényében és belső surlódásaiban. A következők látták a fellobbant világháború apokaliptikus füsttorlatai alatt menekülő milliókat, majd pedig a magyarság roppant megpróbáltatásait határon túl és innen.

Mindhárom korszak telítve volt lappangó vagy nyílt veszedelemmel és igen sokszor a nemzet erőfeszítéseit kishitűség, tanácstalanság, részrehajló önzés fojtogatták. De a katolikus nagygyűlések megnyilatkozásai, amelyekre akarattalanul is föl kellett figyelni az egész nemzetközösségnek, mindig az erőt, a bizalmat, sugározták és a legnagyobb határozatlanság idején is a biztos kivezető útra mutattak. Még inkább hasznára vált a nemzetnek az a szívós, csónades munka, ami a nagygyűlések szelleméből áradt ki a közéletbe főleg a katolikus szervezeteken keresztül.

És most is a sorsforduló messze baljós zúgása közt tisztán akarja hallatni az ideai Katolikus Nagygyűlés a magyar katolicizmus történeti hivatásának határozott célkitűzéseit. Munkatervének minden pontja mögött ott áll a történeti tény, hogy mi katolikusok vagyunk az ország túlnyomó többsége és mert a mi változhatatlan elveink a legbiztosabb nemzeti erőforrások.

Az utolsó nagygyűlés óta megnagyobbodott ország tíz millió katolikus figyelt erre a megnyilatkozásra, várja a tanácskozási eredményeit és irányításait. A katolicizmus parlamentjét nem határolják egy terem falai, vagy a főváros határai, célkitűzései egybeesnek az egész nemzet lelki és szellemi és fizikai határaival.

Ez a Nagygyűlés lezár egy történelmi korszakot és kezdetét jelzi egy talán az előbbihez hasonlóan nehéz korszaknak. Megjelennek egy negyedszázad óta először a visszatért országrészek. Észak, Kelet, Dél képviselői, hogy tanubizonyoságot téve a mult elszakíthatatlan kötelékeiről a közös munka medrét mélyítsék. Megemlékezik a Nagygyűlés a nagy évfordulókról: a tatárjárásról és Boldog Margit hétszázéves jubileumáról, ugyancsak a pápai szociális encikli-

káról felhívva a nemzet minden rétegének figyelmét a szociális kötelezettségekre.

Tanácskozni fog külön gyűléseken minden kor-réteg és hivatáscsoport a saját területén végzendő munkákról és azok feltétlenül szükséges közös üteméről. Látni fogjuk együttes beszámolókon a hatalmasan kifejlődött szervezeteinket és virágzó munkás egyesületi életet.

Boldog érzéssel készülünk a sereg-

**Jövő héten ül össze
Anglia szövetségeseinek értekezlete**

Londonból jelentik: (Bud. Tud.) Anglia szövetségeseinek értekezlete, amelyet több ízben elhalasztottak, hír szerint a jövő héten ülést tart. Az ülésen első ízben képviselteti magát a szovjetunió is. A szovjetet valószínű Majszi nagykövet képviseli. A megbeszélés tárgya a háború utáni felépítés terve. (MTI.)

**ALEXANDER LORD ÓVA INT
A TULZOTT DERÜLÁSTÓL**

Amszterdamból jelentik: (Német TI.) Alexander, az angol tengerügyi hivatal első lordja, egy estebéden mondott beszédében óva intett a tulzott derülástól. — Anglia — ugymond — a legnagyobb aggodalommal figyeli a bolsevista szövetséges ellenállásának in-

Kártolószalagokat

mindenfajta kivételben, elsőrendű minőségben szállít

**Első Magyar Kártolósza-
laggyár R. T. Pestszentlőrinc,**
gr. Apponyi Albert-u. 8 szám.

Telefon: 146-764.

szemlére, amelynek most nem a külsőségein, tömegfelvonulásain van a hangsúly. Mi a mindjobban összefogó katolikus bensek erőinek megnyilatkozásait akarjuk látni-hallani és azokból erőt meríteni. Mert nagy út áll a nemzet előtt, felelőmetesen nagy út és körülöttünk az idegenből káotikus zűrzavar ködvonulatai gomolyognak.

Nekünk kell mutatni a biztos irányt, sugározni a rendíthetetlen hitet, fokozni az erőt még nagyobb felelősségtudattal, még elszántabb akarrattal. Kell, hogy az ideai Katolikus Nagygyűlés nagy elhatározások kiinduló pontja, új energiák forrása és a hódító akarat föltétlen megnyilatkozása legyen. Ezt követeljük az idők. De kell, hogy a katolikus milliók bizalma és munkakedve vegye körül ezt az újabb korszakot megnyitó Nagygyűlést.

gadózó alakulását. A borzalmas keleti csatában Anglia számára nagyon sok forog kockán. Az Egyesült Államok segítségével foglalkozva kijelentette hogy Anglia minden segítségért hálás és reméli, hogy még többet kap. (MTI.)

**ÍRORSZÁGIG TERJESZTIKI
AZ AMERIKAI FLOTTA ŐRJÁRATÁT**

Newyorkból jelentik: (Bud. Tud.) A Newyork Times tudósítójának jelentése szerint az amerikai flotta őrjáratát, amely ezidő szerint az Islandig terjedő tengerrészen működik, rövidesen Északírorszáig terjesztik ki sőt ok van annak feltevése, hogy tegnap óta ellenőrzés alá vették ez az útszakaszt. (MTI.)

Nézzé meg Ön is!

a „NEMZETI“ Könyvkereskedés
gyönyörű kirakatát
és az ország legszebb cégtábláját

Az egyedüli híres magyar Schuller ceruzagyár
nagyváradi lerakata. Iroszerek, irodai felszerelések,
iskolai-, szép- és szakirodalmi könyvek legolcsóbb
és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

A „NEMZETI“ Könyvkereskedés
Rákóczi-út 11. sz. Tulajd. Krausz István.

Bulgáriában életbeléptek a válságos időkben esedékes rendelkezések

Egyre inkább kérdéssé fejlődik a bolgár-ügy. A Fekete-tengeri bolgár kikötők leszerelését követeli Moszkva?

Szófiából jelentik: A Pest értesülése szerint Bulgária életbe léptette a polgári mozgósítás és államvédelem érdekében válságos időkben esedékes külön intézkedéseket.

Isztanbulból jelentik: (B. T.) Diplomáciai forrásból származó jelentés szerint a szovjet kormány, mivel „nem találta kielégítőnek” a bolgár kormány választását első jegyzékére, újabb jegyzéket készít, amelyben állítólag követeli a fekete-tengeri bolgár kikötők katonai leszerelését.

MOLOTOV KÉTSZÍNŰ JÁTÉKA BULGÁRIÁBAN

Rómából jelentik: (Stefani) A bolgár kormány, mint minden országgal, úgy Olaszországgal is közölte, hogy milyen súlyosan sértette meg a Szovjet a bolgár semlegességét.

A Stefani szerint a Bulgária ellen irányuló szovjet merénylet különös színben tünteti fel Molotov korábbi lépését. Nyilvánvaló, hogy szovjet részről ürügyet keresnek. Az olyan kormánynak, mint a szovjet kormány, amely buvárhajókat küld a bolgár partokra, dinamittal ellátott terroristákat rak partra, ezenfelül eltőrnyösöket is küld Bulgáriába, legalább annyi szeméremmel kellene rendelkeznie, hogy ne tegyen tiltakozó diplomáciai lépéseket. A Szovjet régi törekvése, hogy megzavarja Bulgária bel- és külpolitikáját. Ezt a kísérletet a bolgár népi nemzeti érzése megsemmisítette. A bolgárok tudják, hogy a rongálásokért és a belső rend esetleges megzavarásáért melyik külállamot kell majd felelőssé tenni. (MTI)

Németország éberrel figyeli a bolgár helyzetet

Berlinből jelentik: A birodalmi főváros megfigyelőinek érdeklődését egyre nagyobb mértékben vonja magára a bolgár kérdés, aminek az a magyarázata, hogy a Szófiában történt szovjet diplomáciai lépés óta, mintha a bolgár helyzet egyre inkább háborus politikai kérdéssé fejlődne. Illetékes német helyen kezdettől fogva nagy tartózkodással kísérték ezt a fejlődést és most is csak egyes bolgár vonatkozásokban terjesztett hírek cáfolatára szorítkoznak. Nyomatékosan cáfolják azt a híresztelést, hogy Bulgáriában német csapatok volnának s rámutatnak arra, hogy Raeder vezértengernagy bulgáriai tartózkodása, ha nem is magánjellegű, de egészen természetes. Egyszerűsége utalnak azokra a bolgár cáfolatokra, amelyek szerint Bulgária nem hajtott végre megerősítéseket és nem is tervez ilyesmit. Az ellenkezőjét állító híreszteléseket az angol hírverés terjeszti, mert London így akar nyugtalanságot terjesztani Törökországban is. Így akarja a törökök figyelmét elterelni Iránról. Török vonatkozásban érintették a külügyminiszteriumban a tengerszorosok ügyét is, amely szintén fokozódó jelentőségűvé válik.

Az illetékes német tényezők hangoztatják, hogy Clodius követ törökországi tárgyalásai nem politikai kérdésnek, különösen nem a tengerszorosoknak szólnak, hanem a német-török árucserre forgalom kiépítését célozzák.

A tengerszorosokra vonatkozóan lezögezték, hogy a szorosokon csak kereskedelmi hajók és bizonyos segédhajók haladhatnak keresztül, hadihajók azonban nem. Különös érdeklődést keltett, hogy ez alkalommal nemcsak a szorosokra vonatkozó határozatok szakértői emelik ki, hogy pl. Bulgáriának nem engedték meg, hogy eset-

leg ujonnan beszerzett hadihajóit eljuttassa a Fekete-tengerre. Ez a megjegyzés azért keltett nagy figyelmet, mert olyan hírek is vannak, hogy Olaszország és Bulgária most ilyen vonatkozású tárgyalásokat folytat.

VESELYBE DÖNTÖTTE UKRAJNÁT A NÉMET ELŐNYOMULÁS — ALLAPITJA MEG A REUTER

Londonból jelentik (Stefani): A Reuter iroda megállapítja, hogy a németek előnyomulása veszélybe döntötte Ukrajnát és nyilvánvaló, hogy a Dnyeper elvesztése is jelentéktelen megbénította a Donec-medence ipari tevékenységét. A Donec-vidéki vas-

kohók ugyanis a krivoi-rogi vasércet dolgozták fel és az alumíniumgyárak szintén erről a vidékről kapták a nyersanyagot. A doneci manganipárnak is a Dnyeper vidéke szállította a nyersanyagot. Ha a németeknek most még a Donec medencét is sikerül elérniük, a Szovjet elvezte a vidék szénbányáit is, amelyek nagy hányadát alkotják a Szovjet egész széntermelésének. (MTI)

Olasz és német jelentések a magyar honvédek sikeres tevékenységéről

Berlinből jelentik (NTI): Az esti lapok a MTI. jelentése alapján adnak hírt a honvédség újabb sikereiről és kiemelik, hogy a magyarok az ellenesség felderítő kísérleteit és a nyomukban járt támadásokat mindenütt visszaverték és sikerrel folytatják a szovjet csapatok üldözését. (MTI)

Milanóból jelentik (MTI): Az Italia című lap hosszabb cikket közöl a magyar légierő vitéz közreműködéséről a szovjet erők elleni harcokban. Ismerteti a magyar repülés keletkezését, majd megállapítja, hogy a Rubénföld visszatérése adott először alkalmat a magyar repülők harcbavetésére. A honvédrepülők azonban a Szovjet elleni hadjáratban mutatták meg igazi képességüket. A hadijelentések a magyar légierők számára mindmegannyi kitüntelést tartalmaznak.

Rómából jelentik (MTI): A Messa-

gero hangoztatja, hogy Kiev eleste nagyfontosságú ipari központ elvesztését jelenti a szovjetnek. Ennek az ipari központnak elvesztése főként a szovjet hadsereg védelmében fogja hatását éreztetni. A német hadak a történelem folyamán most már másodízben vonulnak be Kievbe. Most az ukrajnai fővárost véglegesen megszabadították a vörösöktől. A városnak az új európai rendben igen nagy jelentősége lesz és központja lesz Ukrajna gazdasági és kulturális életének.

ROOSEVELT ÉS TÁRSAI SZEMÉLYES HÁBORUJA

Newyorkból jelentik: (Stefani) Nye szenátor a beavatkozásellenesek tüntető gyűlésén kijelentette, hogyha az elnök az amerikai nép akaratával szemben háborúba dönti az országot, a történelem Rooseveltt és társai személyes háborújaként könyveli majd el ezt a hadműveletet. (MTI)

Chicagoból jelentik: (Stefani) Hcod tábornok az America Firet bizottság elnöke, nyilatkozatot tett közzé, amely 58 kiváló amerikai személyiség irt alá. Ebben megállapítják, hogy Roose-

velt parancsát sem a szövetségi kongresszus, sem az amerikai nemzet nem hagyta jóvá. Az elnöknek nincs felhatalmazása ilyen parancs kiadására. Az amerikai lakosság követeli, hogy a kongresszus tagjai úgy cselekedjenek, hogy a lakosságnak a kormányba vett bizalma helyreálljon.

KERENSKIT FOGADTA ROOSEVELT

Zürichből jelentik: (B. T.) A Die Tat jelentése szerint az elnök fogadta az Amerikában tartózkodó Kerenskit, az első oroszországi forradalom vezérét.

Elmarad a premontrei diákok találkozója

Mint Budapestről értesültünk, az eh 28-ra tervezett jászóvári premontrei diákok találkozója elmarad. A kedves ünnepet a tavasz folyamán rendezik meg a jászóvári premontrei rend iskolájában végzett diákok. Ekkorára a főgimnázium tatarozási munkálatai is előrehaladnak és a Félix-fürdő is alkalmasabb lesz kiindulásra, mint a mostani körülmények közt.

Két és fél százalékkal emelkedik elsejétől kezdve a vasúti díjszabás

Az Új Nemzedék jelenti: A vasúti és közlekedési közlöny most megjelent számában közli a MÁV igazgatóságának hirdetményét, amely szerint a kereskedelmi miniszter jóváhagyása alapján a magyar vasúti személy- és poggyászdíjszabásban alkalmoszerűen megszabott menet- és fuvarozási, valamint egyéb díjak a törvényes fuvarozási illeték felemelése következtében október 1-től kezdve 2 és fél százalékkal emelkednek.

3 cső, kis áramfogyasztás s 3 hűtlámhosszon Európa-vétel. A háromfej-védjegyű ORION 202B telepes rádió a villany nélküli vidék nélkülözhetetlen kapcsolata a nagyvilággal. Hullámcsapdákkal fokozott szelektivitás, permanens-dinamikus hangszóró: elsőrangú hanghatás

ORION 202B

Kapható **Vacsi és Dobribán** rádió és villamossági szaküzletben **Kossuth Lajos-utca 7.**

Kapható **„MUSICA” Rác Ernő cégnél**, Rákóczi-út 11.

Kapható: **Bodor László** rádió és műszaki szaküzletében **Szent László-tér 1.**

PERTRIX száraz telepek kaphatók és anódok
Bodor László körzetképviselőnél Nagyvárad, Szent László-tér 1

Baross Szövetség Ravata

Megalakult az értelmiségi szakosztály

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap este tartotta meg a Baross Szövetség értelmiségi szakosztálya alakuló értekezletét. Az értekezletre meghívottak bocsátottak ki a helybeli lelkesí, tanári és tanítói kar számára. A Baross Szövetség értelmiségi szakosztálya ugyanis éppen az ifjúsággal foglalkozó társadalmi szerveket akarja bevonni a magyar ipar és kereskedelem fellendítésének munkájába.

Az értekezleten szép számban jelentek meg a meghívottak. Bevezettképpen Nagy János ügyvezető elnök röviden ismertette a Baross Szövetség célkitűzéseit országos és helyi vonatkozásban. Ismertette az értelmiségi szakosztály külön szerepét.

A tanároknak, tanítóknak és lelkészeknek kell felhívni ugyanis az ifjúság figyelmét a kereskedelmi és ipari pályákra. A Baross Szövetség országos viszonylatban ismeri a mindenkori elhelyezkedési lehetőségeket, azokat a pályákat, ahol fiatal magyar kereskedők és iparosok kilátással foghatnak hozzá valamilyen foglalkozáshoz. A Szövetség keretén belül működő értelmiségi szakosztály tagjai ezeket a pontos adatokat és ismereteket állandóan továbbíthatják növendékeikhez

és azokhoz az ifjakhoz, akik tanácsért fordulnak hozzájuk a jövőre vonatkozóan.

Erthető tehát így most megalakult szakosztály nagy jelentősége.

Nagy János ügyvezető elnök a rövid ismertetés után megkezdte a megjelentektől, hogy kívánják-e megalakítani a szakosztályt. Egyhangú igenlő válasz után az értekezlet ki-mondotta a megalakulást és szintén egyhangúan megválasztotta vezetőségét.

Elnök lett dr. Lestyán Endre preláus-kanonok, alelnökök: dr. Oszwald Arisztid a premontrai gimnázium igazgatója és Bartsch Sándor, a kereskedelmi fiúiskola igazgatója, jegyző Török László római katolikus segédlelkész.

A vezetőség megalakulása után dr. Lestyán Endre vette át az értekezlet vezetését. Hangsúlyozta, hogy a szakosztály első teendője minél több tag toborzása és azután a célkitűzések komoly megvalósítása. Reméli, hogy a szakosztály minden tagja átérti és magáévá teszi ezeket.

Az új szakosztály a jövőben kéthetenként tart értekezletet pénteken este 6 órakor.

Keresztény takarékoság címen alakult mega Baross Hitelcsoport

Nagyvárad. Saját tud. A Baross Szövetség váradi hitelcsoportja Keresztény Takarékoság címen megalakította a hitelszövetkezetet. Akcióba lépett az áruforgalmi szövetkezet is.

A Baross fakereskedők ügyében szombaton délelőtt a szövetség vezetősége felkereste az Iparkamara főtákarát és arra kérte, hogy tegyen meg a Kamara minden lehető, hogy a tűzifa-beszerzés akadályai elháríttassék, mert ezzel a fontos kereskedelmi cikkel a közérdek ügyének tesznek szolgálatot. Különösen a kiskereskedők vannak érdekelve ebben a kérdésben, akik a szegényebb osztálynak adnak el kis mennyiségben fát. Az Iparkamara vezetősége határozott ígéretet tett, hogy teljes mértékben támogatni fogja a méltányos kérést. Hasonlóan nyilatkozott a Közélelmezési Hivatal vezetője is, megjegyezve, hogy személyesen fognak eljárni Budapesten ebben az ügyben.

Panasz érkezett, hogy a konfekciós üzletek rendelésekre készítsenek ru-

hát, bár erre jogosítványuk nincs, tehát csak saját üzletük részére, illetve raktárra dolgoztathatnak. Az ügyet most vizsgálja át a Baross Szövetség.

A Baross Szövetség részvétele a Széchenyi ünnepségeken

Baross testvérekhez felhívással fordul Szövetségünk Elnöksége, hogy folyó hó 23-án, kedden reggel háromnegyed 8 órára a Szövetség székházában gyülekezzenek, hogy zászló alatt felvonulhassunk a Szent László-téren tartandó Széchenyi ünnepségre. Ez uton felkérjük a Baross Szövetség Szakosztály Elnökeit, hogy tagjaikat hívják fel a pontos megjelenésre, úgy a nőket, mint a férfiakat szeretettel elvárjuk.

Felhívás a vendégipari szakosztályhoz

Felhívással fordulunk szövetségünkbe tömörült vendéglősök, szállodások és kocsmárosok tagjainkhoz, hogy az ipartestület által látmozott sörárakra vonatkozó jóváhagyási íveket már szövetségünkben bármikor átvehetjük, egyben figyelmeztetjük, hogy az új árakban csak árusíthatnak, ha ezen ivmár a birtokukban van. Elnökség.

SZINHÁZ

„Ilyenek a férfiak“

— Bemutató a Szigligeti Színházban —

Az „Ilyenek a férfiak“ című francia zenés vígjátékot mutatta be pénteken este a Szigligeti színház, szufolt nézőtér előtt, olyan előadásban, amely megüti a Fővárosi Operettszínház színvonalát.

A darabot hosszú ideig és nagy sikerrel játszották Budapesten. Egy mulatságos házassági perpatvar jelenetei sorakoznak benne, tisztán a nevetetés igyekezetével s a szerzőnek sikerül is célt érnie, ami méltánylát érdemel, annak ellenére, hogy eszközeiben korántsem válogatos és nem riad vissza a legvaskosabb tréfáktól sem. Viszont nem is támaszt a szerző igényt arra, hogy valóban elhiggyék neki, hogy „ilyenek a férfiak“, arról se akar okvetlenül meggyőzni minket, hogy élcelődései közben tett megállapításai helytállóak. A közönség jól mulat a táncokon, mókákon, fonák jeleneteken és bizonyára esze ágában sincs, hogy tanulmányokat vonjon le belőlük.

Putnik igazgató nagy gonddal állította ki az előadást. Pompás új díszletekkel, kifogástalan jelmezekkel kedveskedett, amelyek jelentős befektetést igényeltek. Delly Ferenc kitűnő rendezői munkát végzett és Szathmáry Endre karnagy érvényre juttatta a darab fűlbemászó zenéjének minden szépségét.

Az így megadott keretek között vonultatta fel a színház legjobb, ujonnan szerződötött vígjátéki és operett erőit.

Putnikné Jurik Julcsi, táncudásával, közvetlenségével, kedves énekszámaival és mindenekelőtt egészséges humorával magával ragadta a közönséget. Első felvonásbeli apacs tánc-kettőse olyan élmény volt, mindenki számára, hogy ez -- mint többen megjegyezték a közönség köréből -- „ön-magában megerte az estét“. Moory Lucy a fő női szerepet sok finomsággal és elevelességgel alakította. Szere-

tetreméltó, nagyon tehetséges színésznő, akinek temperamentuma kellemesen hangsúlyozta ki a darab vígjátéki ütemét. Delly Ferenc a legbiztosabb játéku színészek közé tartozik, akiket valaha is láttak a nagyvárad színház színpadán. Kedély és derű drámái erővel és énektudással egyesül előadásában. Mint alakító művész is egyik legkiemelkedőbb értéke az együttesnek, aki egyébként fővárosi színházakban is megbecsülést vívott ki magának. Kozma Andorban olyan táncoskomikusra tett szert Putnik Bálint együttese, aki sok tekintetben felülmúlja a fővárosi közönség hasonló szerepkörű bálványait. Megmutatja, hogy a visszatetsző külső és a latabári zsidós hanghordozás nem nélkülözhetetlen kelléke a humornak. Tánca könnyed, mókás fogásai kimeríthetetlenek, s bár mozdulataiban néha groteszk túlzásokba csap, mindig megmarad a jóízű határával belül.

Bartók Julia új szerepkörben mutatkozott be és szeretettel fogadta a közönség. A többi szereplők, akik a nagyvárad közönség régi ismerősei, -- különösen Ross József -- mind igen jó alakítást nyújtottak s valamennyien biztosítékai annak, hogy az idej évadban a legkényesebb igényeket is kielégítő vígjáték- és operettelőadásokban lesz részünk Nagyváradon. (*)

HETI MŰSOR:

Pénteken este premier berletben: **Ilyenek a férfiak.** zenés vígjátékujdonosság.

Szombaton délután olcsó helyárakkal: **Tokaji aszú.**

Szombaton este: **Ilyenek a férfiak.**

Vasárnap délután olcsó helyárakkal:

Hajduk hadnagya,

Vasárnap este: **Ilyenek a férfiak.**

Izletes konyha, menü rendszer a

„**MÁTYÁS**“

söröző és étteremben Szilágyi Dezső-utca 5.

Éjjel 3-ig nyitva.

AZ ÉLŐ SZÉCHENYI

Írta: OSTOR JÓZSEF

A „Tükör” című folyóirathól vesszük a következő igen érdekes és mélyeszántó cikket a Legnagyobb magyarról, akinek 150 éves születési évfordulóját ünnepli most az ország.

Azt tapasztaljuk, hogy Széchenyi időszere, sőt a trianoni csapás óta egyre idősebb lesz. Hozzá lehetne tenni, hogy népszerű, amit soha nem keresett; ennek hajhászását pedig egyszerűen megvetette, noha elismerte, hogy jó, ha megvan, de igazi államférfi előtt soha nem lebegett ez, hanem csak elveinek követése és ha e kettő egymással összeesap, kötelessége habozás nélkül az előbbit és vele a népszerűtlenséget választani. Széchenyiben a vonás azonos újabb korunk egy másik államférfiáéval, Tisza Istvánéval, bár egyébként az utóbbinak hatása Széchenyiéhez nem mérhető, igaz, hogy más viszonyok között is működött.

1

Felmerül a kérdés, hogy mi az oka Széchenyi időszeregének? Személyében vagy elveiben rejlik az? Az elsőről nem állíthatjuk, már azért sem, mert a személyi varázsa az idő múlásával arányosan fogy. Ettől eltekintve sem volt ugynevezett „vonzó” egyéniség; epés, sötétsárga arc, redőkre vont homlok, szokatlanul erős és szinte egymásba folyó szemöldök, a száj körül gúny és fásultság, rettenetes erélyről tanuskodó, majdnem durva áll, mindent talán csak a széles, magas, mély gondolkodást eláruoló homlok enyhítette. Ez inkább zord külsővel szemben a lelki tulajdonságok már több rokonszenves vonást gyakorolhattak: hirtelen és tréfás szellemessége a társalgásban, alaposág a tárgyalásoknál, bátorság a leghatalmasabbakkal szemben, példás önzetlenség és kitartó áldozatosság. Mindezek ragyogó tulajdonságok, de mégsem sugározzák át a hatást évtizedről-évtizedre, sőt egész századon át. Hiszen a kortársak, sőt azok utócai és dédunokái is elhárítják a közvetlen hatás egyre kisebb lesz. Elődeink egyéniségéről irt leghatásosabb egykoru írók is elhalványodnak, szavaknak, mondatoknak értelme, de főleg jelentősége vesz el. Csak igen ritkán sikerül valamelyik történeti alaknak a külsővel is évszázadokra kihatóan biztosítani hatását és páratlan népszerűségét, mint például hős királyunknak, Szent Lászlónak, aki, mint „az utolsó keresztény lovag” megtestesítője él ma is képzeletünkben.

2

Széchenyi időszeregét tehát egészen másban kell keresni. És pedig azokban a politikai elveiben, amelyeket könyveiben, beszédeiben és hirla-

Bármilyen
mérleg javításért,
forduljon bizalommal
Farkas József
mérlegkészítőhöz
Nagyvárad, Szent János utca 9.

pi cikkeiben szétszórta, mondhatnám szétárasztotta, mert hiszen tüneményes már számszerűleg is mindennek a mennyisége, hátha még tekintjük azok minőségét! Fel kell ütni legismertebb munkáinak bármelyik helyét, teszem a Hitelt, a Kelet Népet, az 1842. évi híres Akadémiai Beszédét, vagy akár már a döblingi gyógyintézetben megírt Blick-jét, hogy ezekből szinte oldalakat olvashassunk, mindezt követendőleg, mai viszonyainkban. A Hittel, amely követeli az ország gazdagodása végett hitelszervezetünk gyökeres reformját, vagyis a valódi hitelt, de ennek alapjává a hitet teszi (bizalmat), ezt ráhelyezi a polgári erényre, ezt a nemzetiségre és mindezt „a koncentrációra, amelynél mélyebbre nem szállhatunk”. Nem időszere ma is a legnagyobb mértékben ez a megállapítás? S mikor azt mondja, hogy „nem hegyek meredeki, folyók mélységi, tengerek szélessége, várak erőssége teszik a haza valódi erejét és bátorságát; nem teszik azt az alkotmányok szabaddabb vagy függőbb léte, az most már csupán azon emberektől függ, kik az országot lakják”, — nem áll-e mindez ma is, sőt a legfrissebb politika nem ezt hirdeti-e? Amihez hozzátehetjük politikai meggyőződésének másik fundamentumát, hogy „a keresztény vallás zavartalan forrásán megszületett erkölcsi jó, a legegészségesebb, mert a leghosszabb életidőt ígérő feneke a nemzetiségnek”. Olvassuk el Akadémiai Beszédjét, amelyen még egy Vörösmarty is megbotráncokozott, mert társaival együtt nem látta előre azt, amit Széchenyi már akkor látott és akkor előre megjövendölt, nevezetesen a nemzetiségi kérdésnek túlfeszítését, amit az országban lakó idegen nemzetiségeink ürügyül fognak felhasználni ellenünk, hogy majd vésszes időkben ránk támadjanak. És valóban így is lett, amint ezt — sajnos, már későn — Kossuth Lajos is kénytelen volt elismerni. Hát a Blick? Ez a nagyszerű szatíra, melyet Gyulai méltán hasonlított Juvenalis és Swift legmetszőbb gúnylapjához, elkéresztelve Bachot, a hárót és a favoritot „Übertükkungszenie”-nek, mert mindent az ő uniformizáló egységesítésével akart leönteni abban a hitben, hogy mint „Wiener-Trankl” majd mindenben segít, holott ezen nem segített már Schwarzenberg Félix „démoni genialitása” sem. És mégis ezer példát lehetne felsorolni.

3

Ha munkái időszereik, mennyire azok politikai meglátásai! Vonatkozik ez elsősorban arra, amit vele szemben az ő nagy, akkor oly népszerű és oly végzetes hatású kortársa, Kossuth hirdetett. Hol van ma Kossuthnak „független” Magyarországa? Nem volt-e igaza Széchenyinek, amikor Magyarország biztonságát tartotta legfontosabbnak, legelsőnek és akkor ezt egyedül az Osztrák-Magyar Monarchián belül látta megvalósíthatónak? Nem erre a Széchenyi-alapra helyezkedett-e ötven esztendő után egy másik tragikus államférfink, Tisza István is? Hol Széchenyi ugyancsak viáló kortársának, báró Eötvös Józsefnek a naiv hite, hogy a nemzetiségi kérdés háttérbe fog szorulni és a „szabadság” údvében a Monarchia nemzetiségei szépen ki fognak békülni, miként az ötvenes esz-

A „4711” előállítói híres kölniviz különlegességeik mellett a világ legválogatottabb illat anyagokból teremelték meg az előkelő parfümök, szappanok, krémek és púderek gazdag sorát; mintaszerű minőségükért a „4711” szám szavatol.

tendők közepén megjelent „A XIX. század uralkodó eszméi” című egyébként kiváló munkájában hirdette? Sőt — fájdalom — hol van Deák Ferenc bölcs alkotása, a hatvanhetes kiegyezés, amelyet elsodortak az idők viharai, s amelynek kerete egyedül és csupán nem volt elégséges, hogy előbbi politikai helyzetünket megvédje. Neki, Széchenyinek minden csak „keret” volt: „liberalizmus”, vagy „konzervativizmus”, monarchia vagy független ország. Ma Széchenyire szeretnek hivatkozni jobb és bal oldalról, ami rettenetes tévedés. Ő fellépése pillanatában szabadelvű, sőt tulzó volt, később Kossuth izgatásai folytán — vele s irányával szemben — konzervatív. Mert első ízben ösztökélő, buzdító, sőt követelő táborra volt szüksége, hogy feltűzhesse a cammogó gőzgépet a lehető legmagasabb működésre, mert csak így lehetett megindítani, de később bűnnek, sőt hibának tartotta a túlfűtést. Nincs is igazi nagy hadvezér, vagy államférfi, aki egyetlen taktikához mérné lépéseit, ahogy Madáchunk Keplerje is az igazi művészre oly találóan mondja: „A szabályt, a mintát hagyj pihenni. Kiben erő van és Isten lakik, az szónokolni fog, vés, vagy dalol, ha lelke fáj, kizáróan zokog, mosolyog, ha a kék mámorát alussza. S bár új utat tör, bizony célra ér. Művéből fog készíteni új szabályt, nyugúl talán, de szárnyakul soha egy törpe fajnak az absztrakció”.

4

S így közeledünk lassan Széchenyi megértéséhez, ahhoz, ami benne a lényeg, ami ma is érték és örökké érték lesz, amíg magyar él. Ő a lényegét nézte, azt, ami az intézmények, a köz- és a magánjogok, sőt a társadalmi szervezet alatt van. A magyarság fenntartó gyökereit, a fajt és ebben a ma-

gyar parasztot, amelyet évezreden át harcosnak ismert és fiatalnak, frissnek tartott, tehát jövőt mert neki jósolni. Ez, ez itatja át Széchenyi lényét, így érthetjük meg híres felkiáltását, hogy még a magyar apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni, oly kevesen vagyunk. Így értjük meg, mikor 1844-ben Pozsonyban két legénynek fejét veszik, mert megölték Orosz Elek ungi követet. Széchenyi megtekinti őket a kivégzés előtt, de nem megtorlás miatti jogos rézész vesz rajta erőt, hanem csak a „jól táplált, fiatal” magyar fiukat látja. Így értjük meg azt is, amikor így szól miniszter társainak, akik csak „a szabadságot” látják: „Akkor én fűtülök a szabadságtokra, nekem legelső a magyar nemzetiség”. Így értjük meg híres Blickjében, mikor oda-dörgi Bachnak az egész világ előtt: „Már legifjabb korunkban bámulni és megsíratni tudtuk Koszciuszkozot, mi, akik akkor még alig tudtuk megérteni a „Victrix causa diis placuit, victa Catoni” mondás finomságát, — de mi hiába, olyan idiólogusok, fantaszták, vagy olyan javíthatatlan magyar tökfűek vagyunk, sőt, ha akarja Exzellenciád, olyan betyárok stb. hogy mi minden körülmények között mindent összevéve inkább a pusztaság után sóvárgunk, mintsem a Judenplatzra... Mindegy neki minden: fontos a magyar érdek és ehhez vezetőleg minden és mindenki csak eszköz: Koszuth, hogy visszatartsa először szép szóval, azután egyre hevesebbé váló hirlapi cikkeivel és röpirataival a forradalomtól, amelyet ő előre biztos szemmel lát és amelyről előre tudja, hogy leveretésünkkel fog végződni s ebből mérhetetlen kára lesz a magyaroknak, mert hosszú időre vissza fogja vetni legalább is nemzetisége kifejlődésében; eszköz neki Batthyány, hogy az ő személyén keresztül nyerje meg Kossuthot, vagy legalább ettől elvá-

lassza; eszköz Deák, akit nyugodtságánál és tárgyilagosságánál fogva egyedül tart alkalmasnak nagyobb, nem forradalmi, de mégis ellenzéki és majd egyszer kormányképes párt vezetésére, amire Széchenyi önmagát alkalmasnak nem tartja; eszköz neki József nádor, aztán Metternick, Kübeck és az akkori reformkorszak még számtalan más politikai kiváltsága, akiket hol kedves szavakkal igyekeznek megnyerni, hol rájuk támad, hogy pellengérré állítsa őket, úgy, amint az adott helyzet és a taktika kívánja. Politikai eszközei a nők: Grassalkovich Tini hercegnő; a „Caroline”, vagyis gróf Károlyi György felesége, Batthyány Lajos barátnéja; eszköze neki az utóbbinak felesége, Zichy Antonia grófnő is és még számos, akkor társaságbeli „deinó”, akiket sűrűn látogat, megkocsikáztat, ajándékokat hord, udvarolgat nekik, de mind e mögött finoman meghuzódik a politikai számítás és hódítás. Sőt eszköz neki döblingi börtönében az igazgató főorvos felesége, Görgenné is, nála rejti el veszedelmes politikai írásainak egy részét, sőt mondhatjuk, hogy részben öntudatlanul eszköz neki legnagyobb szerelme, Zichy Károly felesége, a híres szép Crescence is, akit géniuszának választ s aki őt a prometeuszi tűz eloltására és ezzel az új magyar élet lángra lobbantására ihletti. Minden csak eszköz, legnagyobb létesítményei is: a Lóversenyek, a Kaszinó, a Tudós Társaság, az Alduna- és Tisza-szabályozás, a dunai és balatoni gőzhajózás, a Gőzmalom, a Szederregylet, a vasutak és egyebek, mert mindezek fölött lebeg, mint mindeneket átható és melengető nap, mindezek alatt van az egyedül életerőt adó gyökérszék: a magyar nemzetiség, amely szerinte emberi lény minden ereibe s lelke legbensőbb rejtekébe szőtt természeti tulajdon, melyet az öntest megsemmisítése nélkül szinte oly lehetetlen kiirtani, mint bizonyos, hogy a sziv kiszakítása után világunkon többé élni nem lehet.”

5

Ez tehát Széchenyinek magának, minden beszédjének és írásának, alkotásának, egész életének a legveleje. E nélkül nem lehet megérteni.

Eszköze? Lángesze és mindaz, amit egy lángész isteni adottságánál fogva elsajátíthat. Nála legelsősorban képzelőerejének és egyúttal leszámított alkotóképességének csodálatos összhangja. Zabolátlan, csapongó, századokra és országokra tekintő, de amint alkotni kell, a legkisebb részletekig alapos és gondos. Ez utóbbiakban található meg elképzelt alkotásai életrekeltségének lehetőségei. Amihez hozzányúl, az sikerül, nem azért, mint Deák mondja, mert „szerencés keze van”, hanem azért, mert mindent a legalaposabban végig gondol, végig latol és százszorosán jobban lát, mint mások. Ha kell, közgazdász, gépész, folyammérnök, ut-

építő, mindezt megtanulja. Hogy volt lehetséges — kérdezi az ember, ha munkáit és műveit tanulmányozza? A felelet csak egy: lángész, csak lángész bírhatta el azt a szörnyű mennyiségű és minőségű s hozzá szakadatlan munkát, amit Széchenyi véghez vitt.

És mindezt abban a korban, ez előtt száz évvel! Egészen fiatal huszartiszt még, amikor a napoleoni háborúk idején felismeri a nemzetiségi kérdés feszítő, esetleg tüllesztő erejét és megjövendőli, hogy ez könnyen lehet Ausztria szétpukkanásának az oka. Ugyanakkor ir a hadviselés beásási módszeréről, amit három emberöltő mulva már mi is megértünk; természetesen tartja és megjósolja — ak-

kor! — a levegő meghódítását; szabadságharcunk gyászos végének megjövendölését, ami a döblingi elme-gyógyintézetbe kényszerítette, nem kell emlegetnem, ma már mindenki tudja. Sokan azt mondják, hogy a lángész külön adománya megérezni azt, amit mások nem is sejtnek. Talán nem egészen így van a dolog Széchenyi nem érezte, hanem látta mindezt, előre, hiszen megfelelően előre meg is okolta. Ő csak messze, sokkal messzebb látott, mint számos kortársa. Lángész volt, le kell borulni a Mindenható előtt, aki nekünk magyaroknak ezt a tüneményes üsziökös, valóságos történelmi időket, horus egünkre varázsolta.

Egyszerű bokréta a Fiúk Püspökének születésnapjára

Írta: Bérczesné Csürös Emília

Ez év szeptember huszonegyedikén hetvenkét éve annak, hogy a dunántúli Bakóczán egy mesészerűen fekvő grófi kastélyba, hetedik gyermeknek megérkezett egy kisfiú.

Hetvenkét évvel ezelőtt. A bécsi Burgban akkor még drágaemlékű Erzsébet királynéknak örömeire rendezték az udvari bálokat, Rudolf trónörökösét francia igeragózással gyötörték a nevelői és Ferenc József magyar király mosolyogva fogadta a jó hírt, hogy Mailáth György országbírójának hetedik gyermeke kisfiú lett.

Őszi, langyos lényben született a kisfiú, akinek aratás idejére estek elcsúszó, ingadozó lépései és akinek gyermekkorától fölött mindvégig ott ragyogott a boldog csaadí élet, féltő, aggodó, helyes útra irányító verőfény.

Csak hetvenkét év telt el azóta, hogy a kisfiú megszületett és a hetvenkét év keretébe, a gyermekkor aranyfűstös esztendői után mennyimennyi történelmet jelentő sötét évszám került...

A Mailáth családnak

valamennyi közül 1883 III. 28. a leg-sötétebb. Mailáth György országbíró meggyilkolása. A „kisfiú” akkor már beutazta Európát és a szörnyű hír Bécsben érte. Tizenkilenc éves volt a gyászt és fájdalmat vajjon enyhíthette-e az, hogy Erzsébet királyné reggel hét órakor gyalog sétált a Mailáth-család szállására, hogy lapintatosan közölje velük a megrendítő hírt?...

Néhány hónap múlva Simor János esztergomi hercegprímás előtt megjelent a halott országbíró két fia: György, a legnagyobb és Gusztáv, a legkisebb. A hercegprímás szívesen teljesítette az atyja helyett beszélő György kérését, Mailáth Gusztáv

György Károlyt, az országbíró legkisebb fiát 1883 szeptemberében egyházmegyéje pappjai közé fogadta.

A fekete történelmi évszámok pedig tovább sorakoztak: Rudolf trónörökös halála, majd az a szörnyű genfi gyilkosság, amikor Erzsébet királyné életét oltotta ki egy örült jegyvere. Ez a retentő hír különösen leverte a Mailáth-családot, hiszen Sarolta, a „kisfiú” nővére Erzsébet királyné udvarhölgye volt.

De az országbíró legkisebb fia akkor már ott állott, annak a legfőbb Hadúrának a testőrcapatában, aki országok sorsát dönti el egyetlen gondolatával.

A hetvenkét év keretében 1897 V. 1. ragyogó dátum. A budavári koronázó templomban püspökké szentelték gróf Mailáth Gusztáv Károly komáromi plébánost.

Lönhart Ferenc

Erdély akkori püspöke nehezen bírkozott meg 330.000 főnyi hívő táborával. (Tizenöt vármegye, tizenhat esperesi kerület.) Betegsége miatt már bérmautakra sem indulhatott. Ő kérte maga mellé a harmincharom éves fiatal plébánost, helyettes püspöknek, utódlási joggal. 1897 június harmadikán érkezett Mailáth püspök Gyulaféhevárra. Ezzel a nappal erős, nagy kézfogás történt. A dunántúli grófi család legfőatalabb sarja, örökre eljegyzte magát Erdélynek.

Tizenkét évvel a világháború kitörése előtt, az aranyos béke idején, — boldog és szép kézfogás lehetett volna az a nap.

Lehetett volna... Ha Erdélyben épp úgy, mint az anyaországban nem lombolt volna akkor javában a liberalizmus, amelynek legfőbb célkitűzése a vallási és erkölcsi téren való

közöny és szabadság volt. A fiatal püspök egy teljesen fonnyadt lelkes, letű középosztályt talált, amely a divatos szölamok követésében igen sokszor szembefordult saját egyházával, püspökével.

— Akié az ifjúság, — azé a jövő! — mondta Mailáth püspök és elé-tének főcéljául tűzte ki az ifjúságon keresztül megmenteni a nemzetet.

Mindeddig dióhéjban foglalt rövid életrajz ez, a Fiúk Püspökéről, gyenge kis mécsessel való rávilágítás csodálatos élete kezdő állomásaira, dr. Biró Vencel hatalmas életrajzi kötetére nyomán. De most eljutottunk ahhoz az állomáshoz, ahol Erdély püspöke megtalálja a maga elé tűzött szent célhoz vezető legbiztosabb utat, — az ifjúság lelkét.

A fekete évszámok sorozata nem szakadt meg. Következett 1914, a világháború kitörése, majd 1918—1919. Erdély koronája, szabadsága a porba hullt, — gyász, siralom, börtönajtó nyikorgása... De Gyulaféheváron valaki virrasztott az ollár gyertyájának fényénél. A Fiúk Püspöke nem lapaszkodott a politika ülvesztőibe, hanem színes gamilabdát röpillt a rét fölé és azt figyelte, hogy kipirult-e az utána kapkodó kisfiúk arca?

A gyermekek piros arca többet jelentett neki, mint kötelekre menő eiméleti bölcselkedés. És a percek, cukorkák, labdák, ezüstkoronák után kapkodó kisfiúk, — elkapták a püspök szívéhez vezető varázsfonalat is, — és egész életükön át rajjai maradtak.

A hetvenhetedik

születésnapon másfél éve már annak, hogy a Fiúk Püspökének forrón dobogó szíve elcsendesedett. Negyvenhárom évig tartó püspöki tevékenység után pihent meg Erdély püspöke. Ezalatt a negyvenhárom év alatt nagyokat lapoztak a nemzetek sorsát jegyző hatalmas történelem könyveiben. Erdély püspökének, különösen 1919 óta sokszor kellett kiállnia a porondra. A bukaresti főrendiházban, miniszterek, sőt a román király fogadószobájában is sokszor kellett érvelnie, hangoztatnia népe jogait, a genfi megállapodások pontjait, — de hát ezek mind reflektorokkal megvilágított, nagy események, ezekről szólnak a krónikák és mindenki tud rólok. Ebben a cikkben rebbenő lángok, gyenge kis mécsset gyújtok csak, hogy megvilágítsak vele olyan elrejtett kis ösvényeket, amelyekről csak Ő tudott, meg azok, akiket ezekre az ösvényekre vezetett a sorsuk.

Egyszerű kis bokkrétát szedek össze, olyan virágokból, amelyeket a Fiúk Püspöke ültetett és amelyek mindaddig élnek színesen, édesen, amíg magyar szó él és magyar szív dobog Erdélyben.

A Regnum Marianum kápolnájában, Budapestben, Vágó Gábor szobrász vésője nyomán fehér márványból váltak Mailáth püspök jósdagos és kedves arcvonásai, áldást osztó, fáradhatatlan jobb keze. A szobor hűdeg és mozdulatlan kő, — de a Fiúk Püspökének a lelke sok százézer aró, fénytűkörben él tovább Erdélyben, melegít, fénylik most is, az egyetlen helyes utat mutatja és a fi-levelek, erdők, vadvízek szavával figyelmeztet szünet nélkül.

„Akié az ifjúság, azé a jövő...” Születésnapj egyszerű bokkrétaképpen álljon itt néhány apró történet, amelyek dr. Biró Vencel értékes életrajzi könyvében nem szerepelnek. Nem is szerepelhetnek, mert hiszen ki tudná megszámlálni a Tejút csillagait? Sok százézer ehhez hasonló

Diákok!

Iskolakönyvet
Tanszereket
Füzeteket
vásároljatok

könyv- és papirkereskedésében, Bémer-tér 3. Telefon 26-43. Keresztény bolt!

SIMON

ISTVÁN

...log eshetett meg a Fiúk Püspöke életében, talán egy emberélet sem volna elég valamennyi összegyűjtéséhez.

A gyulafehérvári

püspöki palotától néhány lépésnyire van a gimnázium épülete. A püspöknek is alig néhány lépés a fiúkhoz vezető út és a fiúknak is rövid az útja a püspökhöz. Sok-sok ezer erdélyi magyar fiú járta ezt az utat, amely akkor sem lett hosszabb, ha a fiúk más városokba, országokba kerültek. A püspököt mindig mindig rövid maradt az út. Egy levél, egy látogatás és a segítségre szoruló, vagy a sikereiről boldogan beszámoló felnőtt ember éppen olyan kedves tanítvánnyá vált megint, mint rövid nándorosi korszakában. A püspök csodálatos emlékező tehetsége egyetlen egy diákot sem felejtett el soha, aki valamikor ott térdelt a gyémánt szék előtt.

A gyulafehérvári kisdiakok közül minden reggel négyen ministráltak a püspök házikópolnájában. Szentmise után a püspök együtt reggelizett apró ministránsaival. Olyankor azonban az volt a szokás, hogy hat csésze kávé és hat kifli került az asztalra és a hatodikot mindig kisorsolták a fiúk között. Egy alkalommal a hatodik csésze kávé mellett nem volt kifli. A második csésze kávé boldog nyertese (jelenleg kolozsvári kereskedelmi iskolai tanár), kérdően nézett a püspökre, aki azt felelte:

— Ejnye, ejnye, ez bizony nagy baj, — de hát mit csináljunk? Láod, én már megettém a kiflimet, nem adhatom neked. Tudod mit? Edd meg önmegtagadásból, — kifli nélkül...

Egy kolozsvári

egyelemlé hallgató mondotta el, (jelenleg újságíró), hogy egy alkalommal, mikor a kolozsvári állomáson várta a püspököt, az nem szólította a saját nevén. Nem akarta kijavítani a püspök tévedését és elfogadta a Jenő keresztnévet, pedig őt Lacinak hívták. A püspök mindenféléről elbeszélgetett vele és mikor a végén a feloldozásra került volna a sor, — mért így szokott gyóntalni, — szemrehányóan mondta:

— Ejnye, fiacskám, miért csapdál be engem? Hiszen te a Laci vagy, nem a Jenő!

A Fiúk Püspöke a bűneikről jobban ráismert a jaira, mint az arcukról.

Nem tudom, lesz-e még Gyulafehérváron olyan diák-paradicsom, mint Mailáth püspök idejében volt? ... A táoshoz közel fekvő pompás kis püspöki üdülő-kert, amelyet „Uj Világ”-nak hívnak, az ő idejében csakis a diákok rendelkezésére állott. Semmiféle rang és cím előtt nem nyíltak meg az Uj Világ kapui, — csak a diákok előtt. Ott csolnakázhattak, tekezhettek, tanulhattak kedvük szerént.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés

Képeretezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

Szóda víz
olcsón bármikor hígítható otthon készíthető.

Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetők

TÖRÖK

vas-, testék- és háztartási cikkek kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

rint. Gyakran megesett, hogy a püspök elfogott az utcán perces fiúkat és miután kifizelte az összes percek árát, kivitte őket kocsiján az Uj Világ-ba a diákokhoz. Osztogassák ingyen. Bizonyos, hogy minden percek akad gazdája...

Az a meleg baráti kapcsolat, amely Mailáth püspököt a diákjaihoz fűzte, — éppen úgy fennállt a fiúk családjaihoz is. Igen sokszor kopogtatott be váratlanul a polgári családokhoz és elbeszélgetett a kisdiaok szüleivel, testvéreivel.

Egyik gimnáziumi tanárja lakására reggel nyolckor kopogtatott be.

— Mi van Jencikével? Rosszat álmodtam róla az éjjel.

A gyermek anyja csodálkozva mondta:

— Nem tudom mi van vele! Tegnap sokáig fürdött a Marosban a barátával, egész éjjel lázas volt.

A püspök látogatása felvidította a kisfiút, akit még az édesanyja sem tekintett komoly betegnek. Sokáig maradt ott a püspök, még is gyóntatta a gyermeket az ágya szélén ülve és mikor elment, nagyon komolyan mondta:

— Hivjanak orvost, a gyermek állapotja sokkal súlyosabb, mint gondoltuk...

Az orvos és később az orvosok azonban hiába jöttek. Jencikét néhány nap múlva eltemették. Vérhasban halt meg.

Csodálatos lelke volt a Fiúk Püspökének. A legnagyobb távolságon át is megérezte azt, hogy az a kisfiú, akit ő keresztele meg tizenegy évvel ezelőtt, — búcsúzni készül a világtól.

Az a bibliai jószág,

ahogyan felkereste diákjait és megosztotta hűveinek minden gondját, báját, — megnyilatkozott akkor is, ha a papjairól volt szó. Saját személyére mindig legutoljára gondolt. Mindenki ismerte már Gyulafehérváron azt a zöldesre kopott felöltőt, amelyet talán már másfél évtizeden át viselt. Édesanyja unszolására végül rászánta magát egy új felöltő csináltatására. Az új kabát jól sikerült és a Fiúk Püspöke jól érezte magát benne. Azonban alig viselte néhány hétig, felkereste egyik idős, falusi plébánosa. Sok gondja-baja volt az öregnek és a püspök figyelmesen hallgatta panaszeit. A plébános végül így kesergett:

— Olyan szegény vagyok, hogy ezt a kopott felöltőmet is már tizedik éve viselem. Nem tudok újat varratni!

Erre a püspök neki adta az új kabátját. Viselje egészséggel.

A nagyasszonyt, akinek sok rábeszélésebe került az új kabát varratása, elszomorította az eset. Szemrehányást is tett:

— Fiacskám, ha már adni akartál, miért nem adtad oda a régiét?

Erre a püspök nagyon elcsodálkozott:

— De édesanyám, hiszen olyan ócska és kopott neki is volt!

Lehet, hogy most is szolgálatban van a MÁV. valamelyik vonalán az a kalauz, akivel egyik bérmautja alkalmával elbeszélgetett a püspök. A kalauz a nehéz megélhetésről és az öt gyermekéről beszélt. Erre a püspök, aki soha sem ment étkezőkocsi-ba, hanem mindig otthoni csomagot vitt magával, — az egész elemzési csomagot neki adta, vigye haza a gyermekeinek.

Rendben is lett volna a dolog eddig, de a püspök kíséretében utazók elemzésiája is benne volt a csomagban, ő pedig nem óhajtottak éhezni a kalauz gyermekei javára, tekintettel arra, hogy étkezőkocsi nem is volt a vonaton. Végül mégis csak a kalauz járt jól, mert a püspöki titkár, meg a többiek drága pénzen vásárolták vissza tőle a saját részüket nagy titokban, a vasúti folyosó végén...

Már nagyon komolyan beteg volt Mailáth püspök, mikor orvosi kezelésre Bécsbe akart utazni repülőgépen. Minden rendben volt már az induláshoz, mikor a püspök hirtelen azt kérdezte a pilótától: — Milyen vállásu?

— Katolikus, — felelte.

— És mikor gyónt utoljára? — kérdezte a püspök.

A pilóta egy kis zavarral felelte:

— Talán... úgy hét évvel ezelőtt.

— Már pedig én olyan ember gépére nem ülök, akinek ilyen adóssága van a saját lelkével szemben! — mondotta a püspök és ott a repülőgép mögött meggyóntatta a pilótát, úgy indultak neki a bécsi útnak.

Gyermeki lelke

angyali tisztaságával mindent megszépített, amhez csak hozzáért és a szomorúságot, bánatot már jelenlétével enyhítette. Nem is volt neki soha hosszú vagy fárasztó az út, ha diákjairól, híveiről, vagy papjairól volt szó. Még akkor sem, amikor már az orvosainak kellett harcolnia engedélyért.

A gyulafehérvári dóm templom, ahol Hunyadi János, Hunyadi László, Korvin János, Izabella királyné, János Zsigmond, Fráter György pihennek, hiába várta haza a Fiúk Püspökét, akinek pedig ott lenne a helye most is, ahol egész életén át a legforróbban dobogott a szíve.

Ott lenne a helye a Hunyadiak között, mert nagy és nehéz harcot vívott meg, kard helyett a bölcsesség és szeretet, a magyar öntudat fegyvereivel és országmentő legnagyobb csatáit akkor nyerte meg, mikor az erdélyi magyar fiúk kezét jószágos kezébe fogta és útát, irányt mutatott nekik.

Püspöksége évtizedei alatt több nemzedék lelkét vertezte fel azzal a magyar öntudattal, amelyet már csak a halál oltathat ki az ő fiai lelkéből. Azok a rövid nadrágos kisfiúk, akik valamikor ott térdeltek Mailáth püspök gyóntatószéké előtt, vagy ott ültek, mint vendégek étkezőasztalánál, — valamennyien erős zászlótartói lettek egy tisztultabb gondolkozásu, egyenes lelkű, öntudatos magyar léleknek, — sorsuk bármilyen országhatárok közé vesse is őket.

Szeptember huszonegyedikén... Őszi szél festi biborvörösré a vad-

Cserépkályhát

Átrakom modern fa- és szénfűtéses vagy Hardtmuth rendszerre. Reggel még 18 fok melege lesz.

cserepkályha lerakat Szaniszló-u. 68. Telefon 14-04

„Ünneplő”
A MAGYAR ŐRİHÖLGYEK ÜNNEPLŐJE

Ex a ruhánk a komolyabb hölgyek részére készült s a tüvel-művel költsézet egyik legszebb magyaros ötvöze.

Az „ÜNNEPLŐ” hangtalan színvallás magyarságunk mellett. Ideális öltözék olyan alkalmakra, amikor magyar ruhát ír elő a szokás — és a szív! Kizárólag nálunk kapható! Kérje részletes ismertetőnket.

Magyarok magyarnak a Magyar Divatcsarnokból!

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 70-76

szóló leveleit. Az erdélyi kertek teli díomra kezdenek vetkőzni. Napról-napra kevesebb a virág, a levél, néhány hét múlva az is elfakul... De az erdélyi otthonokból, városokból, tanyákról egyre szállnak a megemlékezések színes virágai a Regnum Marianum kápolnája felé. Egyszer szállnak és beborítják a Fiúk Püspökének sírját, aki a kis dolgok nagyságának felismerésében nőtt olyan nagygyá, hogy feje már a felhőket éri és homlokán csillagkoszorú ragyog...

És szállnak az elárvult erdélyi kisdiaok sóhajtsái is, akik már nem ismerték őt és akiknek így beszélnek róla:

...Egyszer volt... a fiúk püspöke volt... áldja meg az Isten a haló porában is... áldja meg az Isten drága, szép emléket...

A világérdeklődés gyújtópontjában: HOVÁ ÁLL JAPÁN?

Írta: Csizsár Béla

A világpolitika legizgalmasabb kérdése ma a japán magatartás. Hova áll Japán, szilárdan megmarad-e a tengelyhatalmak oldalán, ahová életérdekei és szerződések kötik, vagy pedig pillanatnyi életérdekeiért kompromisszumot köt az Egyesült Államokkal és átmeneti időre felfüggeszti velük szemben eddigi ellenállási politikáját. Ismeretes, hogy Japánnak, amióta Amerika felfüggesztette a Japánba irányuló amerikai kivitel és sem az Egyesült Államok területéről, sem pedig Holland-Indiából nem juthat nyersanyaghoz, igen nehéz helyzetbe került. Kőolajat, valamint egész sor más nélkülözhetetlen nyersanyagot külföldről kapott és most ezek elapadása a japán gyáripar, valamint fegyverkezési üzemetek, továbbá a japán nép és a Kinában évek óta küzdő japán hadsereg ellátását súlyosan akadályozza. Az Egyesült Államok tehát rendkívül fontos helyzetben van vele szemben, amit még fokoz, hogy Japánt amerikai, vagy amerikai gyámság alatt álló brit és szovjet támaszpontok láncolata veszi körül, három nagyhatalom gyűrűje, amelynek mindegyike elefánt lábát Japánban és most, amikor helyzete nehezzé vált, minden eszközt felhasznál arra, hogy térdre kényszerítse.

Politikailag is eléggé nehéz helyzetbe hozta a tokiói kormányt a német-szovjet háború. Csak kevéssel előbb jött létre az a megnemtámadási egyezmény, amelyet még Matszuoaka kötött Moszkvában Sztalinékkal. A keleti háború kitörése kétségessé tette ezt az egyezményt, amelyet az Egyesült Államok azzal próbált kiegyensúlyozni, hogy erélyes gazdasági intézkedéseket hozott Japán ellen. Japán erre Indokina megszállásával felelt, viszont Washington még tovább szorította a gazdasági blokádot csavarját. Most tehát elkövetkezett az a pillanat, amikor Japánnak döntenie kellett: merre tart?

Konoye japán miniszterelnök ekkor küldte el ismeretes levelét Roosevelt elnöknek, amelyben barátságos eszmecsere-re tett ajánlatot. Az elnök választ, mint a londoni Observer diplomáciai cikkéből tudjuk, a legkíméletlenebbül őszinte volt Kertelés nélkül kijelentette, hogy Tokiónak választania kell az Egyesült Államok, a Szovjetunió és Nagybritannia háborús ellenállása, vagypedig a tengelyhatalmakkal való együttműködésének fenntartása között. Felszólították, hogy kész-e a jövőben béketárgyalásokra való tekintet nélkül ideiglenes megegyezést javasolni, amelynek révén szavatolja, a kínai, az angol, a szovjet és az amerikai érdekeket. Japán válasza még nem ismeretes. Berlinben a két állam között fennálló ellentéték nagysága miatt elképzelhetetlennek tartanak alapvető és hosszú időre szóló megegyezést, de kompromisszum létrejöttét nem tartják lehetetlennek. Hogy az Egyesült Államok nagy súlyt fektet a Japánnal való megegyezésre, az kitűnt már abból is, hogy az amerikai sajtó egyszerre elhagyta a japánellenes támadásokkal, a washingtoni

kormány tagjai sem tettek semmiféle éles, vagy harcias nyilatkozatot és most legutoljára maga Roosevelt is került emlékeztetés rádióbeszédében minden olyan kitétel, amelyet Japán esetleg sérelmezhetett volna és hátráltatta volna a megegyezést.

Természetesen Tokióban is jól tudják, hogy az Egyesült Államokat erősen feszélyezi a még mindig fennálló háromhatalmi szövetség. Annakidején ez annyira keresztülhuzta Roosevelttel számításait, annyira nem vágott bele Anglia-mentő terveibe és úgy felkavarta Roosevelttel nyugalmát, hogy az elnök szokott rapszódikus modorán is túltéve, így kiáltott fel az újságírók előtt: „Hitler és hű segédje, Ribbentrop ördögi szerződést hozott létre, amelynek nem tudom, a zsenialitását-e, vagy pedig a zsenialitás előkészítését tekintsem inkább”. Az Egyesült Államok mindenesetre addig nem tehetnek újabb lépést az európai ügyekben, mielőtt nem tisztázzák viszonyukat Japánnal. Roosevelttel, Anglia protektora mindenáron arra törekszik, hogy az angolok megvédelmezése ürügyén annakidején majd övé legyen a brit birodalom öröksége. Mindenáron bele akarja tehát vetni kardját a német-angol háború serpenyőjébe. Ehhez azonban el kell kerülnie a két tengeren, vagyis az atlanti-óceánin és a csendes-óceánin való egyidejű harcot. Roosevelttel tehát mindaddig biztosítani szeretné Japánnal a békét, amíg kedvezőbb időpont nem kínálkozik a leszámolásra.

Tudja ezt Japán is és éppen ezért, ha átmenetileg elássa is a csatabárdot az Egyesült Államokkal, ébersége bizonyára nem csökken és más politikai eszközökkel, taktikával azon dolgozik, hogy saját helyzetét erősítve pozícióját a világban megjavítsa. Miről szólhatna az esetleges megegyezés? Egyesek szerint Japán ígéretet tenne, hogy nem folytatná terjeszkedését Holland-India és Indokina, illetve Délkína irányában, továbbá elnézné a vladivosztoki amerikai

hadianyagszállítást a Szovjetnek és esetleg hajlandó volna fegyverszünetet kötni a kínai kormánnyal.

Nehezebb kérdés ennél Japánnak a háromhatalmi szerződés keretei közül való kiválása. Valószínű, hogy ezt Washington nem is követelné meg ilyen határozott alakban, legfeljebb úgy hídná át, hogy Japán és az Egyesült Államok között, rövidebb időre, mintegy félévre megnemtámadási szerződés jönne létre. A háromhatalmi szerződés egyik cikkelye ugyan úgy szól, hogy Japán azonnal hadbalép, ha a tengeren vagy a szárazföldön valamely nagyhatalom megtámadja Németországot, (ennek értelmében tehát Japánnak amerikai támadás esetén önműködően segítségére kellene sietnie Németországnak, azaz meg kellene támadnia az Egyesült Államokat), de ezt Roosevelttel valószínűleg úgy véli kikerülhetőnek.

hogy nem ő támad, legfeljebb csak „védekeznek” és ilyen formán Japánnak nem kell beleavatkoznia a német-amerikai háborúba.

A Konoye-kormány, látva országa nehézségeit, a megegyezés mellett van. A közvélemény és a hadsereg még az átmeneti megállapodásokat is ellenzi, mint hogy jól tudja, hogy Amerika évtizedek óta guzsbakötésén és háttérbeszorításán dolgozik és ezt a politikáját egy ideiglenes ki-egyezés esetén sem tenné félre örök időkre. Japánban nap-nap után tiltakozó tüntetéseket és gyűléseket rendeznek a hazafias egyesületek, szervezetek, felhívásokkal fordulnak a kormányhoz, a hadsereg ellenállását és leszámolást követel...

Most már alighanem rövidesen eldől, merre, mely úton indul el a sokszorosan fenyegetett és bekerített japán birodalom.

Vácasfejlesztés — vácastendezés

Sürgősen segíteni kell a Ferenc József-tér hibáin

Igen tiszte! Főszerkesztő Ur!

Mint a „Magyar Lapok” előfizetőjének, engedje meg, hogy b. lapja szeptember 16-iki számában közzétett Farkas Gábor úr tollából kikerült cikkével kapcsolatban rámutathassak Nagyvárad külső területein található súlyos hiányosságokra.

Szó sincs róla, cikkíró úrnak elgondolása igen szép és helyénvaló és kívánatos volna, hogy a köregetegek és karómszerű elkerítések helyett modern, izléses parkok és szegélyezések díszítsék belvárosunk tereit.

Igen ám, de a város külső részein lévő hiányosságok túlvöltek százaszorosán az említett cikkben foglalt elgondolásokat.

Szeretném elvezetni cikkíró urat a külvárosnak abba a részébe, ahol sokkal sajnálatosabb a helyzet, hogy lát-hassa, mit nélkülöznek és szenvednek azok a polgárok, kiket balsorsuk a periferiálkon való lakásra kényszerít.

A díszes nevet viselő Ferenc József-tér és az abba torkoló utcákról van szó, ott látna cikkíró úr komikus és elszomorító dolgokat, hogyan bukdácsolnak a polgárok az ősz folyamán alakított akadályokon keresztül, esős

időben pedig — csatornázás hiányában — méteres tavak tátonganak az akadályok tövében. Azonkívül ha a polgár jól nem vigyáz, 2—3 méter mély árokba is beleeshet, mert számtalan mély gödör díszteleníti a tereket.

A műszaki hivatal szíves figyelmét hívjuk föl rá tehát, hogy némiképpen sürgősen enyhítsen ezen a helyzeten, hogy a tátongó gödrök ne okozzanak életveszélyt az ott közlekedő polgároknak.

A fő baj ott van, hogy semmi világitás nincsen s nem is volt a téren, sem a baloldaltól betorkoló utcákban és emiatt nélkülözhetetlen volna 1—2 letompított lámpa felszerelése.

A tér közepén van egy óriási medence kiásva. Sötét éjszeleken már többször haldottunk segélykiáltásokat, akik elvesztették lábuk alól a talajt és belezuhantak ebbe a körülkerítetlen medencébe. Szerencse, hogy éppen akkor nem volt meglehetősen esővízzel.

Amíg tehát ilyen és hasonló súlyosabb hiányok el nem tűnnek, addig csak tűrnők kellene a belvárosi polgároknak a City szépséghibáit.

Köszönet a szíves közlésért:

Koch Géza, a Baross Szövetség tagja.

Igyunk **DREHER-HAGGENMACHER NAGYVÁRADI** sört!

LEG olcsóbb
egészségesebb
könnyebben beszerezhető

folyékony — kenyér!

Gazda, Szent-György, Szent-László világos sörök!

Turul, Bakk, duplamalata barna sörök!

Minden italmérésben ezeket kérje!

Őszi-sör különlegességünk a napokban forgalomba kerül.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 6 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Vasárnapi szám 16 fillér.
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

MIKOR KELL ELSŐTÉTITENI?

A Magyar Távirati Iroda jelenti: **Szeptember 20-án az elsőtétítést 13 óra 50 perckor kell végrehajtani és hajnali 5 óra 45 perckor tart.**

Épületek tűzbiztosításánál egyedül a teljes építkezési érték a helyes. Csak a tető és éghető részek biztosítása kérésben sokakat vezetett már réá annak a felismerésére, hogy néhány filier pillanatnyi megtakarítás helytelen takarékoság volt. Az 1857-ben alapított legrégebbi biztosító magánvállalat, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** (központja: Budapest, IV. Vigadó-tér 1.) helybeli főgynöksége, illetve képviselője készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

AZ ORSZÁGZÁSZLÓ előtt szeptember 21-én a 4-es honvédek Bajtársi köre tart díszorséget.

Svédország vállalja az iráni magyar s bolgár érdekek védelmét. Stockholm-ból jelentik: (NTI) Mint a Svéd Távirati Iroda jelenti, a svéd kormány elhatározta, hogy helyt ad a magyar és a bolgár kormány kérésének és elvállalja a két állam iráni érdekeinek a képviselését. (NTI)

Hogy szerezzek olcsó pénzen — En magamnak örömet? Délben, este megiszom a finom DREHER sörömet!

EVNYITÓ ISKOLAI ÜNNEPSÉG. A nagyváradi magyar királyi állami leányliceum és tanítónőképző intézet vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel évnyitó ünnepélyt tart a Református Kulturpalota dísztermében, honnan az Országzászlóhoz vonulnak, ahol koszorút helyeznek el és díszorséget állítanak.

ELHAGYTA TOKIÓT A SZOVJET NAGYKÖVET CSALÁDJA. Tokióból jelentik: (NTI) Mint a Domei Iroda jelenti, a tokói szovjet nagykövet felesége és más szovjet diplomáciai képviselők feleségei és gyermekei pénteken egy meg nem nevezett hajón Vladivosztokba utaztak. (MTI)

PAPIR, SZALMA, KUKORICA-HÁNC S FELDOLGOZÓ TANFOLYÁMOT rendeznek a nagyváradi Katolikus Dolgozó Leányok. Kezdeté hétfő délután, illetve este. Tart egy hónapig, hetenkint háromszor. Részvételi díj, illetve az anyag ára 1 pengő. Jelentkezni és érdeklődni lehet a tanfolyam vezetőjénél, M. Ignáciánál az Orsolya-zárdában.

Távbeszélő állomást kapott Hegyközszentmiklós. Sajat tud. A nagyváradi m. kir. postaigazgatóság közölte, hogy Hegyközszentmiklós községben a postahivatalnak távbeszélő központot nyitott meg, azt a távolsági forgalomba bevonta és táviratok közlésével is megbizta.

Tilos a szőlőben a magánterületre való belépés. Nagyvárad th. város Hegyközsége 98—1941. hk. ikt. szám alatt a következő hirdetményt tette közzé: Nagyvárad th. város Hegyközsége közhírré teszi, hogy a Hegyközség területén való közlekedés kizárólag a közutakon van megengedve. Szigorúan tilos a magánterületre való belépés, különösen a körösoldali hegycsuszamlás környékén. Ezen rendeletet a hatósági közegekkel ellenőriztetjük és a megszegőit a törvény szigorával büntetjük. Nagyvárad, 1941. évi szeptember hó 20-án. Hegyközség elnöksége.

Tűzharcos bajtársi parancs. Folyó hó 21-én délelőtt a rendes időben minden felekezeti bajtárs zárt menetben templomba megy. Istentisztelet után 11 órakor gyülekezés. Székházunk udvarán, ahonnan zenés kivonulás lesz. — Ugyancsak vasárnap délután 6 órára összejövetel Székházunk nagytermében. Minden bajtárs megjelenése kötelező. Elnökség.

Őszi újdonságok érkeztek!

Szővet, bársony, selyem, flanel és parhet, szőnyeg, linoleum és függönyben. Papanok és takarók
Intézeti felszerelések!
Czillér Imre
Nagyvárad, Szt. László-tér 2
Telefon: 21-09.

Interpellálnak az Erdélyi Párt képviselői. A Magyar Országos Tudósító jelenti: Az Erdélyi Párt vezetősége elhatározta, hogy a parlament elé viszi azokat a legsürgősebb kérdéseket, amelyek elintézésre várnak és amelyekről illetékes kormánytényezőkkel már tárgyalásokat folytattak. A képviselők négy interpellációt akarnak elmondani. Gróf Teleki Béla, Vita Sándor, László Dezső és Váró György mondanak interpellációkat. Az erdélyi képviselők az interpellációk elmondását az őszi időszak első interpellációs napjára kérték.

FELHÍVÁS. Felhívjuk a központi fűtőiparban dolgozókat, hogy a m. kir. iparügyi minisztérium központi fűtőszerszerelő-ipar mesterképző ipari tanfolyamot rendez. Érdeklődők bármely nap jelentkezhetnek az Ipartestületnél, hol a részletes felvilágosításokat megkaphatják. Az Ipartestület elnöksége.

Kádár segédek

napi 8—10 pengő keresettel felvételnek. Utiköltség fizetve.
Mózes József
Szeged, Bocskai-u. 14.

A finn kereskedelmi miniszter Berlinben. Berlinből jelentik: (NTI) Tanner finn kereskedelemügyi miniszter pénteken Berlinbe érkezett. Szombaton tovább utazik Bécsbe. (MTI)

HALÁLOZÁS. Rákossy Lajos cipész-iparos 40 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap, 21-én délután 3 órakor lesz a Rulikovszky-uti temető Sternberg-kápolnájában.

„Bafisa” csempekályhák Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-u. 3. Telefon 17-76. 40-50 % fűtőanyag megtakarítás. 1-2 év alatt önmagát fizeti vissza.
Szerelés - Átrakás - javítás Hardtmuth rendszer!

A német nevelésügyi miniszter villásreggelijé Bély vezérőrnagy tiszteletére. Berlinből jelentik: (NTI) A birodalmi nemzetnevelésügyi miniszter villásreggelit adott vitéz Bély Alajos vezérőrnagy és kísérete tiszteletére. Délután a berlini magyar követ látta vendégül teán a magyar vendégeket.

Megkezdődött a tanítás a kereskedő leánytanonciskolában. Felhívom az összes leánytanoncot tartó kereskedőket, hogy tanoncaikat a megnyitott iskolába haladéktalanul irassák be. A tanítás már szeptember 9-én megkezdődött. Az iskola az állami Zrinyi Ilona kereskedelmi leányközépiskola helyiségében kapott elhelyezést, Dűdek utca 3. szám alatt. Tanítási idő kedden, szerdán, csütörtökön délután 3—6-ig van. A tanoncok beiratását minden délelőtt végezzük, vagy a fenti délutáni órák alatt. Figyelmeztetem a beszedődött tanoncokat, hogy az iskola elvégzése nélkül nem szabadulhatnak fel. Sajat érdekükben kérjük tehát a munkaadókat, hogy a beiratást és az iskolába járást azonnal intézzék el. Felhívom a munkaadók figyelmét arra a körülményre, hogy a tanoncot beiratni és iskolába járatni az ipartörvény rendelkezései értelmében kötelességük és az ellene vétők kihágási eljárás alá vonandók. Felhívom végül az érdekeltek figyelmét arra a körülményre, hogy a jövőben tanoncszerződést csak október közepéig lehet kötni, mert a tanonciskolák munkája csak így biztosítható. Munkaadónak, tanoncnak egyaránt érdeke tehát, hogy a tanoncszerződéseket még a fenti időpontig kössék meg.

Felülvizsgálják a városi közúti alap költségvetését. (Nagyvárad) Szombaton délelőtt Nagyváradra érkezik a kereskedelemügyi minisztérium ügyügyi osztálya részéről Buday főmérnök, aki a város jövő évi közúti alapjának költségvetését vizsgálja felül.

A „Nemzeti” könyvkereskedés jubileuma

A felszabadulás napjának évfordulója a keresztény magyar üzletek újjaszületésének ünnepe is volt. Hísz jól ismeretes, hogy Nagyvárad visszatérése után röviddel sok fiatal magyar ifju jutott önálló egzisztenciához. A magyar honvédség bevonulása napján a Rákóczi uton izlésesen díszített kirakatával, — amelyben a magyar irodalom remekművei voltak láthatók — már feltűnést keltett az első ilyen keresztény üzlet a „Nemzeti” Könyvkereskedés. Az üzlet agilis és eismert szakképzett tulajdonosa Krausz István magyaros lelkesedéssel és kereskedői szeretettel fogott hozzá új üzletének elindításához. Megelégedéssel állapítjuk meg, hogy ezt az új keresztény vállalkozást megérdemelt siker koronázta. A „Nemzeti” Könyvkereskedés a felszabadulás első évében bebizonyította, hogy ebben a városban létjogosultsága van egy olyan könyv-, papir- és írószer kereskedésnek, amely keresztény kezekben van.

Az üzlet alapítója Krausz István méltó módon adott kifejezést a felszabadulás és egyúttal üzletének egy éves jubileumának. Az évforduló mapjára újjalakította üzletét, amely külső formájában is magára hívta a nagyközönség figyelmét. Az üzlet kirakata felett ott diszeleg az ország egyik leg szebb cégtáblája, amelyet költséget nem kimélve, szerzett be, ez a fiatal keresztény kereskedő. A cégtábla az egyedüli híres magyar keresztény Schuller-gyár készítményeire hívja fel a figyelmet. Ugyanis a „Nemzeti” Könyvkereskedés a Schuller gyártmányokból állandó nagy raktárral rendelkezik.

Az üzlet maga és az új cégtábla a város kereskedelmének egyik büszkesége és Krausz István újabb alkotókészségét, fáradozásait, amellyel a város szépészeti irányát is szolgálmi kívánja, bizonyára méltó megértéssel figyeli a város vásárló közönsége.

Mielőtt szörmét, bundát vásárol,
keresse fel

Halász Imre szücs üzletét

Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.
Külföldi szörmékben, kész bundákban nagy választék.
Javításokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalom.

Kivégeztek négy kommunistát Ujvidéken. Ujvidékről jelentik: (MTI) Csütörtökön halálraítéltek négy kommunistát. Közülük három kommunista propagandát fejtett ki, a negyediknél fegyvereket és löszert találtak. Az ítéletet délután négy órakor végrehajtották.

Hatalmas robbanás egy gibraltári erőd löszerraktárában. Madridból jelentik: (B. T.) La Lineából jelentik, hogy a gibraltári erőd egyik földalatti löszerraktárában hatalmas robbanás történt. A robbanásnak számos halottja és sebesültje van. Legnagyobb részüket még nem sikerült a romok alól felszínre hozni. Attól tartanak, hogy a földalatti kamrákba bezárt sebesülteket nem sikerül megmenteni. A robbanás oka az egyik katona vigyázatlansága volt.

Eljegyzési hír. Biró Livia és Tomory Lajos, a Futura R. T. nagyváradi kirendeltség vez. helyettese jegyesek.

Verseny tárgyalási hirdetmény
A nagyváradi m. kir. Állami Gyermekekmenhely 1941. október hó 1-től 1942. június 30-ig terjedő idő alatt felhasználásra kerülő 966,000,000 kalóriát kitevő szén szükségletének, elsősorban pécsi, dorogi vagy az említettekkel egyenlő mmóságú hazai szénrel való fedezésére 1941. október hó 15-én nyilvános verseny tárgyalást tart.

Az érdeklődők az általános és részletes feltételekről az intézet gondnoki hivatalában nyerhetnek bővebb felvilágosítást.

Nagyvárad, 1941. szeptember 17-én.
Turi s. k. Dr. Gagyi s. k.
gondnok. igazgató-főorvos.

Izletes konyha,
menü rendszer a

„M A T Y Á S”

söröző és étteremben
Szilágyi Dezső-utca 5.

Éjjel 3-ig nyitva.

Dr. GERESY LEBER JÁNOS:

POLITIKAI SZEMLE

Több hetes hallgatás után ismét hatalmas győzelmeket jelentett be a német vezéri főhadiszállás. A számadás még nem záródott le egészen, maga a kiegészítő jelentés is megemlíti, hogy újabb nagy sikerekre, újabb nagy hadműveletek megindítására alakult ki a hadihelyzet. Amit eddig megtudtunk, négy szovjet hadsereg körülzárása és folyamatos megsemmisítése, Kiev és Pokava elfoglalása, maga is elég ahhoz, hogy felmelegítse a legjobban kételkedők szívét is. Nem akarjuk azt állítani, hogy a valószínűségi helyzet eltakarásával hiú ábrándokban és mesékben tetszelegjünk, mert ez nagyon veszélyes magatartás lenne, de sokkal nagyobb veszélyeket rejt magában az indokolatlan, megnagyarázhatóan defetizmus. Eddig — hála Istennek — még nem volt okunk arra, hogy remegéssel gondoljunk jövőnkre. Szövetségeseink seregei és honvédeink mélyen bentjárnak Oroszország szívében és győzelmet győzelemre halmozhatnak. Biztos léptekkel haladunk a végső siker felé.

1. A bolsevista hadseregeknek egyik legfőbb célja az volt, hogy Magyarországon keresztül támadja meg és váltsa szét a tengely hatalmait. Ha Németország idejekorán nem tudja meg ezt a tervet s ha nem siet velünk együtt megakadályozni annak kérésztől-vitelét, Magyarország ma felgyújtott falvak, rommá lőtt városok s egy elpusztult nemzet síralomhelye volna. Megtalált haditervekből tudjuk, hogy diaálcalmas honvédségünk éppen azzal a „rohambadosztályal” került szembe s azt semmisítette meg az utolsó emberig és gépjárműig, melynek feladata Budapest elfoglalása lett volna.

2. Nem beszélhetünk mindig csak elsősültségi jogról. Van elsősültségi kötelesség is. Ilyen elsősültségi kötelességünk nekünk, magyaroknak a kereszténység védelme. Őseink ebben voltak a legnagyobbak. Történelmünknek ez a legragyogóbb fénye s legirigyletebb ékessége. Lehet, hogy nem mindig kaptunk érte megérdemelt köszönetet. Lehet, hogy többet veszítettünk önéreben, mint nyertünk megbecsülésben általa... De egy bizonyos Isten, akitől függ végső sorban az emberek és a nemzetek élete, aki kegyesen vagy könyörtelenül oszt életet és halált: azért tartott meg bennünket ezer évig, azért emelt ki háromszor is a mélyen megdöntött sírból, mert megérdemeltük. Mert Neki, úgynék, hitének mi voltunk mindig leghivebb katonái, legönzetlenebb és legáldozatkészebb védelmezői. Most is ezt várja tőlünk. Megirtuk már ismételtén: világnézetek háborúja folyik most a világon. Eszme küzd eszme ellen. A jó a gonosz ellen. Krisztus az antikrisztus ellen. Nekünk nem kétséges a helyünk. Krisztus mellett, a kereszténység mellett állunk. De nem kétséges a kötelességünk sem: hogy oda kell állnunk!... Részt vennünk abban a kereszties hadjáratban, mely a bolsevizmus ellen folyik.

3. Isten után Németországnak köszönhetjük elsősorban, hogy azoknak a területeknek egy része, melyet 1919-ben galádmódon elraboltak tőlünk,

minden nagyobb áldozatunk és vérvesztésünk nélkül visszakerült hozzánk. Nem volna tehát rút hátlanság a részünkről, nem lennének méltatlanok becsülettel ragyogó ezeréves történelmünkhez, ha most, amikor ez a nagy nemzet a maga élet-halál harcát vívja évszázados ellenségével szemben, — érzéketlenül és érdektelenül szemlélnek a halálos viadalt s nem sielnek megsegíteni azt, aki a legnehezebb órában rajtunk is segített s nemzeti vágyaink jogos és teljes kielégítésében még segíteni fog?

Brabansson szomorú esete után maga Churchill van a legnehezebb dilemmában. Angol politikai igény és szokás szerint minden héten beszélnie kell. Be kell számolnia az elmúlt hét eseményeiről s meg kell libbenteni a jövőbetekintés akadályozó, terveket takaró titkok fátyolát. Igen ám, de mit tegyen egy megbukni nem akaró szegény miniszterelnök akkor, amikor országának népe körülbelül felefelezésben homlokgyenest ellenkező választ, illetőleg állásfoglalást vár tőle...? Mint történt az, — teszem azt, Churchill legutóbbi beszámolója alkalmával, amikor a bolsevizmus megsegítéséről volt szó. Ha azt mondja: megsegítjük, minden körülmények között s minden áldozattal melléje állunk: megbuktatja a polgárság, melynek nagyrésztében még megmaradt a mult keresztény hagyományainak tisztelése s jelenben kultúrájának féltő védelme. Ha azt mondja: nem segítjük meg, — fejét veszi a szovjettel szimpatizáló munkásság. Mit csinál ilyenkor egy ügyes és ravasz miniszterelnök...? Azt, amit Churchill, aki körülbelül ezeket mondotta: mi megsegítenék a szovjetet, meg is tesszük, ha erre alkalom és lehetőség kínálkozik... De egyelőre nem tehetünk érte sokat, talán semmit, mert... (s itt jön az okok és akadályok végeláthatatlan láncolata.) Gratulálunk az angol „premiernek”! Ha tetteikkel nem is: szóval ő bírja a legjobban.

A szó azonban csak szó marad. Moszkvának ezzel szemben tényleges segítségre volna már szüksége. „Fogtán van a munició!” — üzenté nemrégiben Stalin Londonba is. Washingtonba is. „Ha nem küldtök gyorsan jelentős hadianyagot, nem tudunk tovább ellenállani a németek irtózatoss nyomásának...!”

Nem vonjuk kétségbe azt, hogy Roosevelt és Churchill jóakarattal viseltetik Stalin irányában. Küldenének is neki segítséget, ha tudnának. De nekik is kevés van. Anglia már alig tud gyártani. Amerika pedig csak az Angliának szánt hadianyagból tudna valamit Moszkvának juttatni, ami természetesen Churchillnek nem tetszik. Ha hozzávesszük még azt, hogy 1. Archangelszken keresztül igen hosszú az út; 2. Vladivosztokon át szintén hetekig eltart s amellé küssé veszedelmes is; 3. Iránban viszont nincs közvetlen vasúti összeköttetés Oroszország felé, — akkor megértjük Moszkva aggodalmát. Az a segítség, ami még csak most cihelődik, valahol Amerikában, valószínűleg oly későn fog megérkezni a szovjet-

odakint?

hideg...
sötét...
eső...

ide bent

PAPP MARGIT -bútorok

meleg otthon — igazi kényelem

Kiállítás: Rimanóczy-utca 8.

német harctérre, hogy annak használ már nem a bolsevisták, hanem a némelek fogják látni. Mert csak az ő hadizsákmányukat fogja növelni!

Néhány nap óta amerikai hadihajók kísérik és védik azokat a hajókaravánokat, amelyek hadianyagot szállítanak Angliába. „Minden német és olasz hajóra löni kell, — adta ki a parancsot Roosevelt. — melyek a láthatáron feltűnnek!” Más szóval ez azt jelenti, hogy a német és olasz

hadihajók korródjanak el az Atlanti-óceán vizéről. Ha nem akarnak háboruba keveredni Amerikával... Es ezt nevezi Roosevelt a „tengerek szabadságának”.

Végtelenül csodálkozunk azon, hogy nem akad elég értelmes, becsületes, lelkiismeretes ember Amerikában (pedig vannak, csak hallgatnak), akik teljes nyomatékkal felemléni tiltakozó szavukat

Német vöröskeresztes ápolónő spanyol önkéntesek között spanyolul tanul.

Összeírják az 1921. évi születésű állításköteles ifjakat

Nagyvárad thj. város polgármestere 1540—1941. Kü. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A honvédelemről szóló 1939. évi II. t. c. 25. §. 1. bek. alapján elrendeltetett az 1921. évi születésű állításkötelesek összeírása. Ennek folytán felhívom Nagyvárad thj. város területén lakó 1921. évbéli születésű ifjakat, hogy a városházán II. emelet 26. sz. szobában az alantj időben és sorrendben jelentkezzenek:

A—D kezdőbetűsök 1941. szeptember 26-án reggel 8 órától,

E—K kezdőbetűsök 1941. szeptember 27-én reggel 8 órától,

L—R kezdőbetűsök 1941. szeptember 29-én reggel 8 órától,

S—Zs kezdőbetűsök 1941. szeptember 30-án reggel 8 órától.

Személyes jelentkezés alkalmával az érdekelteknek fel kell mutatni születési-anyakönyvi kivonataikat és személyi azonossági igazoló egyéb okmányait.

Ideiglenesen távollevők írásban kötelesek jelentkezni. Írásbeli jelentkezés esetén az összes személyi adatokat (születési év, hó, nap, hely, vallás, szülőik neve és vallása, nemzsidó vagy

zsidó mivolta, tartózkodási helye, városokban az utca és házsám, foglalkozása és iskolai végzettsége megjelölendő) be kell jelenteni.

Papok és papjelöltek, az öröklött mezőgazdaságok birtokosai, családfenn tartók és a több katonát adó családok tekintetében megállapított kedvezmények valamelyikére való igényemelésük esetén, vagy a tartalékos tisztiképzésre való jelentkezési szándékuk esetén a kellő okmányokkal felszerelt kérvényüket 1942. év január hó 5. napjától a fősorozás kezdetéig a város katonai ügyosztályánál vagy a fősorozás napján a sorozóbizottságnál nyújtásuk be.

Az összeírásra való jelentkezés elmulasztása az 1939. évi II. tc. 1. pontja értelmében kihágás, illetve vétség és 2 hónapig terjedő elzárással büntetetik.

Jelentkezés legvégső határideje 1941. szeptember 30.

Nagyvárad, 1941. szeptember 16.
Dr Soós István s. k. polgármester

Kávéházakban és vendéglőkben kérjék a MAGYAR LAPOK-at.

Férfi kalapot olcsón Szántav János-nál

Atalakítás, tisztítás gyárilag Bazárépület, színház oldal

Belvárosi mozgóban
A budapesti CORZO 3-ik hétre hosszabított
óriási sikert aratott vigjátéka
Kislány nagy kaland

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Fehérvári huszárok
(Hét szál rózsa)
A legkitünőbb magyar zenés vigjáték.
Páger, Egry M., Kabos, Pércv. Pethes, Olvedy Zs.
Pótkép: Robin Hood és a mókusok.
Legújabb híradó.

Apolló filmszínházban
Budapesttel egyidőben
Ania Suli, Hajmási Miklós, Vaszari Piri és Mály Gerő vigjátéka
Lesz ami lesz

**A nagyváradi Széchenyi-
emléknap mősora**

Nagyváradra szeptember hó 23-án érkeznek a Budapestről szeptember 21-én elindított emléktűz fáklyavívő váltófutói. Ennek a tűznek a fogadásával kapcsolatos ünnepségek a Szent László-terén folynak le a következő rendben. Reggel 8 órakor az iskolák, egyesületek és testületek elfoglalják a Szent László-terén a számukra kijelölt helyet. (Előzetes bejelentés az Idegenforgalmi Hivatalban. Telefon: 12-89.) A váltófutók érkezése 8.30 órakor a Himnusz hangjai mellett, melyet katonazenekar kísérete mellett a nagyközönség énekel. Adorján József, a Szent László gimnázium VIII. oszt. növendéke, Arany János: Széchenyi emlékezte című költeményét szavalja. Ünnepi beszédet mond dr. Némethy Gyula pápai prelátnak, a Szigligeti Társaság elnöke. Szózat, a katonazenekar kísérete mellett éneklő a nagyközönség.

Biharvármegye alispánjától.
16.947—1941. szám.

Pályázati hirdetmény

Biharvármegye törvényhatóságánál lemondás folytán üresedésben lévő vm. irodasegéd-tiszt, valamint a vm. irodasegéd-tiszt állás betöltése folytán esetleg megüresedő vm. kezelői, illetve vm. díjnoki állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állásokra az 1932. évi III. tc. alapján igazolvánnyal ellátott egyének, továbbá az 1938. IV. tc. rendelkezéseihez képest a hadirokkantak, a vitézi rendhez tartozók, valamint a tűzharcosok elsőbbséggel bírnak, feltéve, hogy a középiskola IV. osztályát elvégezték és 45. életévüket még nem töltötték be.

A pályázatra jogosultak a feltétlenül sajátkezűleg irt kérvényüket pontos lakcím feltüntetésével 1941. évi október 18-ig, a már közszolgálatban (katonai szolgálatban) állók szolgálati úton kötelesek — az irodasegéd-tiszt illetve ezen állás betöltése folytán esetleg megüresedő vm. díjnoki állásokra „Méltóságos dr. Cziffra Kálmán főispán úrhoz” címezve, míg az esetleg megüresedő vm. díjnoki állásra „Biharvármegye alispánjához” címezve — iktatóhivatalomnál előterjeszteni.

A pályázati kérvényekhez eredetben vagy hiteles másolatban a következő okmányokat kell csatolni:

1. A magyar állampolgárságot igazoló hatósági bizonyítványt, esetleg a magyar állampolgárságra való igény szabályszerű bejelentését igazoló okmányt (optiót),
2. újabb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt, amely a családi állapotot, az u. n. tanácsköztársaság alatti magatartást is igazolja
3. az árami szolgálatra alkalmas szelemi és testi épséget igazoló, újkéletű közhatósági orvosi bizonyítványt,
4. születési anyakönyvi kivonatot,
5. az iskolai képzettséget igazoló

okmányt, iskolai bizonyítványt,

6. az igényjogosultságot igazoló okmányokat és pedig:

- a) az igazolványosoknál az 1931. I. tc. alapján kiállított „Igazolvány”-t.
- b) a Vitézi Rend tagjainál a Vitézi Rend Főszéktartósága által kiállított igazolványt,
- c) az 1914—18. évi világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesített egyéneknek (tűzharcosoknak) a Károly csapatkereszt viselésére vonatkozó igényjogosultságot tanúsító igazolványt,
- d) a világháború alatt teljesített arcvonalbeli szolgálatból kifolyólag rokkanttá vált egyéneknek az ezt megállapító okmányt,
- e) esetleg a világháború után teljesített katonai szolgálatot igazoló okmányt,

7. az eddigi szolgálatot, illetve foglalkozást, a hivatali teendőben és esetleg gyors- és gépirásban való jártasságot igazoló okmányt.

8. arra vonatkozó okmányokat, hogy a folyamodó nem esik az 1939. IV. tc. 5. paragrafusában foglalt tilalom hatálya alá.

Az igazolványosok, valamint az 1931. III. tc. továbbá az 1938. IV. tc. 6. paragrafusa szerint elsőbbségi igénnyel bírók folyamodványai illetégmentesek.

A pályázati feltételeknek meg nem felelő, kellőképpen fel nem szerelt vagy elkésve érkezett folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Nagyvárad, 1941. szeptember 18.
Dr. Oswald János s. k.
Alispán szabadságon:
várm. főjegyző.

Németország levele

Mély benyomást tett munkásainkra az egységes fellegős, az áldozatosság szelleme és a győzelem tudata

Megígértük olvasóinknak, hogy a Németországba távozott munkások helyzetéről időnként beszámolunk egyrészt megnyugtató, másrészt tanulság céljából. A napokban levelet érkezett az egyik munkástól ismerőseimhez. A levelet az alábbiakban minden módosítás és változtatás nélkül közöljük:

„Köthen in Anhalt, 1941. IX. 1. Tisztelt úr!

Másnap, 27-én értünk Losoncz, a határállomásra, ahová elkísért Szabó János felsőházi tag úr, aki figyelmeztetett a vállalt kötelezettségekre, itt követendő magatartásunkra s a Himnusz hangjai mellett elhagytuk országunkat, hogy a türelmetlenül soványsza Szlovákiába lépünk. Az útutazás minden különösebb incidens nélkül történt, dacára az emberek fejelemzetlen viselkedésének, mégis amennyire lehetett, tartózkodunk minden olyan viselkedéstől, amiből nemzeti jellegű tüntetésre következhetne volna.

Németországi fogadtatásunk kifogástalan volt. Dacára annak, hogy 3 napi élelemmel való ellátásra hívtak föl mindenkit, a határállomáson élelemmel és meleg itallal láttak el, ami igen jól esett, tekintve az elég hűvös éjszakát, amit egy helyben töltöttünk. Tévesen mondták be a létszámot s így a vonatot ki kellett egészíteni, ami te-

mes időbe került, hogy az átszállás akadálytalanul megtörténhessen.

Sajnálom, hogy az utárványt nem írhatom meg. Igen sok s mondhatom csak kellemes benyomást szereztem. Ezt mondhatom minden elfogultság nélkül. Rend, tisztaság, előzékenység, tegyelem, amit végig meg lehetett állapítani. Egységes fellegős, egy célra való törekvés, lemondás és áldozatok árán is hozzájárulni a győzelemhez, amiről mindenki meg van győződve. A mai Németország gazdasági helyzetét néhány szóval így lehet jellemezni: nincs nyomor és nincs fényűzés. Az élet le van egyszerűsítve, de a létfenntartáshoz szükséges kellékekkel mindenki rendelkezik és annál többet nem is kíván.

Az önzés itt ismeretlen fogalom.

Ma az ebédnél olaszokkal kerültem össze. Távozásnál Eviva Duce, Eviva Horthy köszönéssel váltunk el. Egyszóval jól vagyunk. Csak arra kérjük az utánunk jövőket, hogy az úton, ha csak lehet, katonás tevékenységgel viselkedjenek.

A német közösségi fellegős csak annyit: Megemléktem az egyik vezető tisztviselőnknek, hogy nincs cigarettánk. Erre zsebébe nyúlt s a nála levő cigarettakészletet azzal nyújtotta át, hogy azt barátaim között osszam fel. Ő magát az aznapi cigi-

retlakészletétől fosztotta meg.

Most többet nem írok. Csupán még annyit jegyzek meg, hogy holnap közösen akarunk egy rádiót venni, hogy hazai híreket hallgassunk s meg akarjuk rendelni a „Magyar Lapok” néhány példányát, hogy a váradi eseményekről is, habár késve is, mégis informálva legyünk.

Később még írok. Üdvözölve az ismerősöket, sokszor üdvözlő.

Aláírás.
941. IX. 1. U. i. Ma megkaptuk beosztásunkat, holnap megyünk orvosi vizsgára s aztán dolgozni. Az ismerősöket üdvözlő.

Egy Bescheimung-ot küld minden nő, családos ember. A nők helyi 10 márkás családi pótlékot kapnak a fizetésen kívül. Az ottani rendőrség igazolja ezen mindenki családi állapotát, illetve, hogy nő-e és hány 18 éven aluli gyermeke van az illetőnek. Az otthonról hozott igazolás, amit a városzházáról hozunk, nem eléggé szabatos. Nekem sajnos, nőllen lévén, ezekre szükségem nincs.

A magunk részéről csak annyit jegyzünk meg, hogy kiadóhivatalunk a Magyar Lapok-at díjtalanul küldi az eltávozottaknak. Pontos cím megadása után minden csoport megkapja — ahogy annakidején megígértük — hogy ezzel is ápoljuk a magyar öszszefartás és a hazához való hűség gondolatát.

A levél tanulságát pedig ne feledjük: Németország gazdasági és társadalmi helyzetét ma az jellemzi, hogy nincs fényűzés és nincs nyomor, az önzés pedig ismeretlen fogalom. Nem az a fontos, hogy valaki mit dolgozik, hanem az, hogy amit tesz, hogyan végzi el.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula kötve 6— P
Ne sárgulj, fűzfa! „ 8:50 P
Es ihály harcolt „ 8— P
Mégis élünk . . . „ 7— P
„ fűzve, „ 5— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

Pályázat díjnoki állásokra. A Hivatalos Lapnak legutóbbi száma pályázati hirdetményt közöl a honvédelmi tárcához tartozó külső hatóságok létszámába betöltésre kerülő díjnoki állásokra. Pályázhatnak négy középiskolát végzettek, akik 45. életévüket még nem töltötték be. A sajátkezűleg irt pályázati kérvényt október 15-ig kell beadni a honvédelmi minisztériumba. Részletes feltételek a Hivatalos Lapban jelentek meg. Szerkesztőségünk szívesen bocsátja az érdekeltek rendelkezésére.

Ülést tartott a közüzemek igazgatósága. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délben a városi közüzemek igazgatósága ülést tartott dr. Soós István polgármester elnöklésével. Az ülés folyó ügyeket tárgyalta.

Az országos önállósítási alaphól létesült.

Kovács Sándor
divatáru üzlete Nagyvárad, Rákóczi ut 25 szám alatt
Legelőnyösebb beszerzési forrás

Női- és férfi Mosó vászon és bélés árukban, paplanokban nagy választék szövetekben Selyemkülönlegességek raktára

Jóminőség! Szabott árak! Megbízhatóáru!

Felhívás a vivósport művelőihez

A Nagyvárad Sport Egylet a vivósport iránt érdeklődők szíves tudomására hozza, hogy 1941. október hó 1-én megnyitja vivótermét a Bémer-tér 2. szám I. emeletén levő helyiségében (Apolló mozi mellett) Hegedüs Imre örökös vivóbajnok irányításával.

A vivóoktatást budapesti katonai vívómesterek fogják végezni, így biztosítva van az, hogy a világhírű budapesti vivóiskola tehetséges tanítványai a nagyváradai vivósport színvonalát is emelni fogják és elsőrangú szakcikk-tárost fognak nyújtani.

A Nagyvárad Sport Egylet vivótermét teljesen rendbehozatta, úgy hogy úgy a vivóterem, mint az öltöző a legkényesebb igényeket is kielégíti, ennek

dacára a tandíjakat egészen minimális összegben állapította meg, hogy a szerényebb tehetségű egyének számára is hozzáférhetővé tegye a vivósport gyakorlását.

A tandíjak a következők: gyermekeknek és diákoknak 18 éves korig bezárólag havi 5 pengőtől 8 pengőig. Felnőtteknek és haladóknak havi 10 pengő. A fenti díjakon kívül még külön havi 3 pengő fizetendő kiszolgálási díj címén.

Jelentkezni lehet: Hegedüs Imre gyógyszerész, alelnöknél Szent István-tér 1. és az NSE irodában, Szilágyi Dezső-u. 5. szám. Ajtay G. Gyula ügyvelnök. Dr. vitéz Nadányi János s. k. elnök. Hegedüs Imre vivókapitány.

Felhívás az Ipartestület tagjaihoz

Minden iparos tagsági díjat köteles fizetni az Ipartestületnek. Ez évből már eltelt háromnegyed év, de a tagsági díjak beszedését a költségvetés jóváhagyása késleltette.

Az Ipartestületnek tisztikarát, köztartozásokat és más tartozásait is fizetni kell. Ezen kötelezettségének csak úgy tehet eleget, ha tagjai tagságidijaiknak legalább egy részét befizetik.

Felhívjuk ezért iparostársainkat, hogy ezen kötelezettségüknek tegyenek eleget, nem várva a pénzbeszedőt, hanem fizessenek tagsági díjaikra az Ipartestület pénztárába a contókat a

következők figyelembevételével:

A közgyűlés egyhangú határozattal megállapította a segéd munkások létszáma szerint ki milyen összeget tartozik fizetni a következő sorrendben:

- I. osztályban 1 segédig évi 6 P.
- II. osztályban 3 segédig évi 12 P.
- III. osztályban 6 segédig évi 24 P.
- IV. osztályban 9 segédig évi 36 P.
- V. osztályban 12 segédig évi 48 P.
- VI. osztályban 15 segédig évi 60 P.
- VII. osztályban 20 segédig évi 72 P.

Ipartestülete iránti kötelezettségét minden öntudatos iparos teljesíti.

Nagyvárad, 1941. szept. 12.

Ipartestület Elnöksége

RÁDIÓ

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 21.

- 8.00 Szózat. Hanglemezek.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Görök katolikus egyházi ének és szentbeszéd a Fő-utcai Szent Florián templomból. A szentbeszédet dr. Fodor Antal nyircsaholyi lelkész mondja.
- 10.25 Szechenyi emlékünnepe. Gróf Szechenyi István születésének 150. éves évfordulója alkalmából. A közvetítést a Székesfehérvári Vigadó nagyterméből és a Szechenyi-szobortól vezeti Budiszky Sándor és dr. Oegenyei József. Időjelzés, vízállásjelentés.
- 12.20 Fohász.
- 12.30 A Hadimuzeum 2. történelmi hangversenye.
- 13.00 Radiókrónika. Elmondja Papp Jenő.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Hanglemezek.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
- 15.45 Melles Béla zenekara.
- 16.40 Szechenyi és a magyar folyók. Vass Leó előadása. Felolvasás. — Közművelődési előadássorozat.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.20 Noiret Irén énekel.
- 17.45 Szechenyi utolsó napjai. Koronkay István előadása. Felolvasás.
- 18.00 T. Turay Margit magyar nótákat zongorázik.
- 18.15 Utazás tangóországban. Összeállította Lányi Gábor. Közreműködik Dénes György és Pethes Sándor.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Sport- és löversenyeredmények.
- 19.35 A Magyar Művelődés Háza évadnyitó előadásának közvetítése. — Szechenyi-est.
- 20.35 Budai Dalárda.
- 21.25 Szép magyar novella: „Frivol akta”. Mikszáth Kálmán elbeszélése. Felolvasás.

- 21.25 Mecseki Rudolf és Szőnyi Jenő kétszongorás jazz-műsora.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 23.25 Szalonótós.
- 24.00 Hírek.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 22.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek, közlemények, éttrend és Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.45 A kék szemek alkonya. Irta Nagy Dániel. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.20 Gróf Szechenyi István, a katonai. Irta Nyíry László ny. vk. ezredes. Felolvasás.
- 12.00 Fohász. Himnusz.
- 12.10 Lovászi Ferenc cigányzenekara.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 13.30 Rádiózenekar.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Hanglemezek.
- 16.15 Szechenyi gazdaságpolitikája. — Dr. Kislégi Nagy Dénes egyet. m. tanár előadása.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Mindnyájunk gondjai. A közellátási szolgálat közleménye.
- 17.35 Pilinszky Zsigmond, az Operaház tagja énekel.
- 18.00 Szechenyi István. Dr. Kornis Gy. egyetemi tanár előadása.
- 18.25 József nádor 2. honvédegyalozred zenekara.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Hangképek a hatvanhatéves Népszínházról.
- 20.10 Az Operaház Zenekara.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Buttola Ede tánczenekara muzsikál.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 23.30 Horváth Rezső cigányzenekara.
- 24.00 Hírek.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknél 25 százalék engedmény

Lakás

Dr. Szauter főorvos, központban 5-6 szobás modern lakást keres. Ajánlatokat közvetlen kéri az állami kórházba. 428

Elcserélném Budapest, Margit körút, két szoba, hallos, központi fűtéses modern lakásomat — Nagyváradon három-négy szobás modern lakásra. Értekezés Kazinczy (Szinház) utca 4. trafik. 427

Adás-vétel

Öltözködni olcsón csak Molnár használt ruha üzletéből lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruháért. 183

Aranyat, briliáns, ezüstöt magas áron veszek. órák, ókszerű javítok Gyenge István ékszerész. Rakóczi ut 19.

Ráday Gedeon-utca 25. szám alatti 4 szoba, két előszobás modern ház. Erdélyi-utca 12. szám alatti ház, kocsma és fűszerüzletheziségekkel eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Dobay és Könyves ügyvédi iroda, Szaniszló-u. 4. 411

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész. Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Eladó Vámház-utca 1. szám alatt levő vasauti iparvágánnyal rendelkező raktárépület, iroda és tisztviselői lakással együtt. Érdeklődők forduljanak az Erdélyrészi „Hangya” Szövetkezetek Központjához, Marosvásárhely, Vilmos császár utca 24. szám. 593

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8. (Szechenyivel szemben).

Eladó egy 2 szobás új komfortos magánház, olcsó árért. Másik lakás ház gazdálkodónak is alkalmas, sürgősen eladó. Több kisebb, nagyobb házak, telkek, szőlők. Tatayné. Szigligeti-u. 12. 425

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-u 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Eladó 6500 pengőért kétszobás, külön egy szoba, konyha ház, víz, villany, nagy telek. Árpád vezér-utí villamos megállónál. Körösi Csoma Sándor-utca 12. Értekezni Szász cipésznél, Teleki-u. 34-a. 389

Aranyat, ezüstöt, ékszeret magas áron veszek Haslinger ékszerész. Rakóczi ut 8. 545

Lukács György-u. 40. sz. 4 lakásos ház eladó. Érdeklődni Csengeri-u. 2. 416

Házhoz megyek perzsaszőnyeget, bútorszöveteket, rekamiét, fotókat tisztítani. Bármilyen piszkos, garancia mellett. Cim Alapi-u. 14. 401

Gyermek vaságy eladó, sodrony madracal. Bunyitay-u. 40. 421

Egy jó karban levő festett háló eladó. Tompa Mihály-u 83. 420

UJSÁG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

26 kaptár méh, mézzel együtt eladó Antal János, Nagyléta, Bihar megye.

Használt tangó-harmonika eladó. — Juhász Gyula-u. 12. Tabéry-telep. 417

Jó karban levő könnyű szekercét és 2 darab használt löszerszámot megvételre keresek. Repülőter vezető. Nagyvárad, repülőter. 414

Ebédelőszőnyeg 3x4-es Argamen, fekete férfi téli kabát alig használt és divatos, teljesen új női őszi, tavaszi kabát, olcsón eladó délelőtt 3-ig, Rulikowszky-ut 10, fszint 1. 410

Ügyes fiut tanulónak felvesz Joó fűszeres, Csáky-u. 24. 415

Elárusító nőt és férfit felvesz „Norma” cipőüzlet. 413

Különféle

Mindennemű endírozást békebeli selymekkel kifogástalanul elkészíték. JURICKAY Szent János-utca 41.

Nyugdíjasnők, tisztviselőnők kabátját részletre készítem. Mágoriné, Katolikus Kör épület. 42f

Elemi és polgárista tanuló tanítását vállalom. Cimeket „deitáni” jellegűre a kiadóba. 41f

Kávéházakban és vendéglőkben kéri a Magyar Lapok-at.

Allást kezes

Öskeresztény könyvelő-levelező német nyelvtudással állást keres „Körmoly munkaerő” jellegűre a kiadóba. 424

Megbízható 28 éves keresztény, hosszú bizonyítvánnyal, irodai, raktárnoki vagy más hasonló állást keres nyomdai, irodai és papírszakmában jártas. Cimeket a kiadóba kérek. 42f

Allást nyel

Fehérnemű varrónőket saját géppel felvesz Maros Vilma, Komáromi-u. 15. 418

Fodrászó, kimondott jó munkás beléphet. Roszler, Csáky-u. 10. 42f

Tanulót felveszek fizetéssel, Slider József mérlegkészítő, Hitler A.-u. 26. 40.

Rikkancokat fix fizetéssel felveszünk. Jelentkezni a Néplap expedíció osztályán

Elveszett

Szardán este 7 órakor sárga kanca ló ösiből eltűnt. Aki tud róla a rendőrségnél vagy a tulajdonosnál Izabella-utca 2. jelentse. 41f

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. kőrforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.